

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
szkół ponadpodstawowych

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

SCENARIUSZ 1 (1 z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów: technikum, szkoły branżowej I stopnia, szkoły branżowe II stopnia, szkoły policealnej

PROWADZONYCH PRZEZ: nauczycieli przedmiotów: bhp, podstaw przedsiębiorczości oraz nauczycieli zajęć zawodowych w ramach przedmiotów w branży.

TEMAT: Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

- 1) przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk,
- 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów,
- 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie – (Podstawa programowa)¹.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA

1. Poznanie przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
2. Poznanie zadań i uprawnień instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska w Polsce.
3. Rozpoznawanie zagrożeń występujących w środowisku pracy.
4. Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
5. Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2019, poz. 991).

CELE SZCZEGÓŁOWE: PODSTAWA PROGRAMOWA

Uczeń:

- charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- określa konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków przez pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- określa konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków przez pracodawcę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

METODY PRACY:

- dyskusja, burza mózgów,
- praca z tekstem,
- praca indywidualna i grupowa.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- wzrokowe: tablica interaktywna, film, prezentacje w PowerPoint, prezentacja stron internetowych,
- słuchowe: nagrania na YouTube,
- wzrokowo słuchowe: multimedia komputerowe.

PRZEWIDYWANY CZAS: 2 X 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Zajęcia część I – czas 45 minut

1. Wprowadzenie do tematu

Informacja dla prowadzącego: Prowadzący rozpoczyna zajęcia od:

przedstawienia celów lekcji, następnie przechodzi do ćwiczenia wprowadzającego polegającego na zadaniu uczniom pytania, które zapisuje na wirtualnej tablicy np. Google Jamboard, Microsoft Whiteboard: „**Jaka jest potrzeba posiadania wiedzy w zakresie bhp?**” - nauczyciel udostępnia uczniom link do [tablicy Jamboard](#)

[dostęp: 04.03.2022] w dalszej kolejności nauczyciel wysłuchuje odpowiedzi uczniów, koryguje ich odpowiedzi, zachęca uczniów do argumentowania, przytaczania przykładów. Następnie nawiązuje do tematu zajęć i podkreśla znaczenie znajomości wiedzy w zakresie bhp. Podkreśla, że działania, które powinny być realizowane przez pracodawcę i pracownika wynikają z obowiązku ustawowego.

Informacja dla prowadzącego: Tutaj zadanie pytania ma na celu zaciekawienie uczniów tematyką zajęć i uruchomienie myślenia na temat posiadania wiedzy w zakresie bhp, która jest potrzebna do tworzenia bezpiecznych warunków pracy oraz motywowanie ludzi do zapobieganiu wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, bezpiecznego postępowania, wywiązywania się z obowiązku nałożonego przez prawo, ale także to, że inwestowanie w siebie, się opłaca.

Informacja dla uczniów: W ramach wprowadzenia do tematu lekcji otrzymasz od nauczyciela dostęp do wirtualnej tablicy np. Google Jamboard. Twoim zadaniem jest udzielenie odpowiedzi na pytanie: ***Jaka jest potrzeba posiadania wiedzy w zakresie bhp?***. Do dyspozycji na tablicy masz karteczki, na których wpisujesz Imię oraz treść swojej odpowiedzi.

Załącznik nr 1. - [Link dostępowy](#) [dostęp: 04.03.2022]

2. Prawny obowiązek w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy

Informacja dla prowadzącego: W tej części prowadzący omawia, jakie są podstawy prawne w zakresie bhp, przedstawia, zapisy tych obowiązków informując o źródłach prawnych np. (Konstytucja, Kodeks Pracy, rozporządzeniach) – prezentacja - [Link dostępowy](#) [dostęp: 04.03.2022]

Informacja dla prowadzącego: Tutaj nauczyciel po zaprezentowaniu materiału, może zadać uczniom pytania dotyczące aktów normatywnych co do formy oraz języka formułowania wymogów: np., **„Jaki jest język formułowania przepisów prawnych oraz tryb zamieszczony w Kodeksie Pracy czy Rozporządzeniu?”**.

Informacja dla uczniów: Na podstawie przytoczonych aktów normatywnych spróbuj odpowiedzieć na pytanie: **„Jaki jest język formułowania przepisów**

prawnych oraz tryb zamieszczony w Kodeksie Pracy czy Rozporządzeniu?”.

Odpowiedź swoją uzasadnij.

3. Prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Informacja dla prowadzącego: W tej części prowadzący zapoznaje uczniów:

- a) z charakterem praw pracownika w zakresie bhp i w jakich przypadkach można z nich korzystać (podaje przykłady najbardziej zbliżone do doświadczeń środowiskowych uczniów) wykorzystując dostęp do strony [internetowej CIOP.pl](http://internetowej.CIOP.pl) [dostęp: 04.03.2022] przedstawia obowiązki pracownika ze szczególnym zwróceniem uwagi na uwarunkowania zdrowotne i życiowe (tutaj można też przedstawić krótkie filmy do wyboru o nieprzestrzeganiu obowiązków – [link do strony](#) [dostęp:04.03.2022]).
- b) uzasadnia celowość szkoleń i ich przydatność w życiu zawodowym pracowników.

Uwaga: W przypadku dysponowania przez prowadzącego większą ilością czasu można w tym miejscu wspólnie przeprowadzić dyskusję albo burzę mózgów na temat nieprzestrzegania obowiązków w zakresie bhp z wykorzystaniem filmów: [link dostępowy](#) [dostęp: 04.03.2022].

EWALUACJA ZAJĘĆ - CZĘŚĆ I (sprawdzenie osiągnięć zakładanych efektów)

Informacje dla prowadzącego: W ramach ewaluacji części I zajęć, prowadzący może zaproponować, krótki test sprawdzający osiągnięcia zakładanych efektów w ramach testu opracowanego z informacją zwrotną np. na Microsoft Forms lub Formularzach Google.

Załącznik nr 2.- [link dostępowy](#) [dostęp: 04.03.2022].

Uwaga: Dla uczniów ze SPE (uczniów słabowidzących test posiada czytnik immersyjny, dla uczniów słabowidzących czcionka może być powiększona).

Zajęcia część II – czas 45 minut

1. Obowiązki pracodawcy i osób kierujących pracownikami w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy

Informacja dla prowadzącego: W tej części prowadzący zapoznaje uczniów z podstawowymi obowiązkami pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i omawia ich znaczenie dla życia i zdrowia pracowników prezentując materiał dostępny na stronie: Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy: [Obowiązki pracodawcy \(ciop.pl\)](https://ciop.pl) [dostęp:04.03.2022].

W tm punkcie można zapoznać uczniów z przykadami najważniejszych obowiązków pracodawcy w zakresie środków ochrony indywidualnej: [Środki ochrony indywidualnej \(ciop.pl\)](https://ciop.pl) [dostęp: 04.03.2022] oraz z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznych: [Zawartość i elementy formalne karty charakterystyki \(wzór\)](https://ciop.pl) [dostęp: 04.03.2022] itd. w zależności od zawodu i charakteru pracy.

2. Odpowiedzialność za nieprzestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy

Informacje dla prowadzącego. W tym punkcie zapoznajemy uczniów z:

a) hierarchią odpowiedzialności za przestrzeganie przepisów bhp w zakładzie pracy (dyrektor, kierownicy działów, mistrzowie, brygadziści i pracownicy).

Załącznik nr 3. - [link dostępowy](#) [dostęp:04.03.2022].

b) dokonujemy podział kar za nieprzestrzeganie wymogów bhp wynikających z Kodeksu pracy, Kodeksu postępowania administracyjnego i Kodeksu Karnego.

W podsumowaniu wykonujemy wcześniej przygotowane ćwiczenie dla uczniów dotyczące odpowiedzi na pytanie: „**Czemu służą kary w zakresie nieprzestrzegania przepisów bhp i jaką spełniają rolę?**” np., umieszczając je na tablicy w notatniku zajęć w obszarze wspólnym w MS Teams.

EWALUACJA ZAJĘĆ - CZĘŚĆ II (sprawdzenie osiągnięć zakładanych efektów)

Informacje dla prowadzącego: W ramach ewaluacji części II zajęć oraz podsumowania, prowadzący może zaproponować, test sprawdzający osiągnięcia zakładanych efektów w ramach prezentowanego materiału.

Przykładowy [Test wiedzy z zakresu BHP](#) [dostęp: 04.03.2022]w aplikacji Wordwall -

Załącznik nr 4 – [link dostępowy do aplikacji](#) [dostęp:04.03.2022] lub wykonanie pracy pisemnej na zadany temat np.: „***Jaka jest odpowiedzialność karna pracodawcy oraz pracownika za naruszenie przepisów bhp?***”

Informacja dla uczniów: W ramach podsumowania tematu lekcji otrzymasz od nauczyciela dostęp do aplikacji Wordwall - **Załącznik nr 4.** – [link dostępowy do aplikacji](#) [dostęp: 04.03.2022].

Twoim zadaniem jest udzielenie odpowiedzi na zawarte tam pytania. Po ukończeniu testu wpisz swoje imię i nazwisko abyś mógł zobaczyć siebie w rankingu.

BIBLIOGRAFIA I NETOGRAFIA

1. [Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy](#): [dostęp 04.03.2022]
2. Karta charakterystyki: <https://www.msds-europe.com/wp-content/uploads/2021/05/Wzor-karty-charakterystyki-do-pobrania-2020-878.pdf> [dostęp 29.11.2021]
3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483)
4. Filmy edukacyjne z zakresu BHP, <https://www.szkolenia-bhp24.pl/darmowe-filmy-bhp> [dostęp 29.11.2021]
5. *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy Stan prawny aktualny na dzień: 28.11.2021 Dz.U.2003.169.1650 t. j. - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy*
6. *USTAWA z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy) (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162) ogłoszono dnia 30 lipca 2020 r.*

ZAŁĄCZNIKI (Pliki do stworzonych materiałów do zamieszczenia na stronie ZPE)

1. Praca z [tablicą Jamboard](#) [dostęp: 04.03.2022]
2. Test opracowany przez nauczyciela np. na Microsoft Forms (sprawdzenie osiągnięć zakładanych efektów - [ewaluacja](#) [dostęp: 04.03.2022]
3. Prezentacja wykonana w Canva „[Hierarchia odpowiedzialności za przestrzeganie przepisów bhp w zakładzie pracy](#)” [dostęp: 04.03.2022]
4. Podsumowanie lekcji – [Test wiedzy z zakresu BHP](#) [dostęp: 04.03.2022]

AUTORZY SCENARIUSZA:

1. Anna Górlńska – Zespół Szkół im. A. Średniawskiego w Myślenicach
2. Agnieszka Perończyk - Adamek - CKZiU Andrychów
3. Bolesław Bielak - Elitarne Liceum Ogólnokształcące w Nowym Sączu
4. Kinga Kubas – Zespół Szkół nr. 1 w Bochni
5. Mirosława Sojka – II Liceum Ogólnokształcące w Chrzanowie
6. Piotr Brzózka - Zespół Szkół Techniczno-Usługowych w Trzebini
7. Renata Rafa -SOSW w Szymbarku

SCENARIUSZ 2 (2 z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów szkół ponadpodstawowych

PROWADZONYCH PRZEZ: nauczycieli kształcenia ogólnego

TEMAT: Procenty i stężenia procentowe w otaczającym nas świecie

Adresat: Uczniowie pracujący na przedmiotach przyrodniczych w szkole ponadpodstawowej

CELE OGÓLNE W ODNIESIENIU DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO):

- Wykorzystanie i tworzenie informacji.
- Interpretowanie i operowanie informacjami przedstawionymi w tekście, zarówno matematycznym, jak i popularnonaukowym, a także w formie wykresów, diagramów, tabel.
- Wykorzystanie i interpretowanie reprezentacji.
- Dobieranie i tworzenie modeli matematycznych przy rozwiązywaniu problemów praktycznych i teoretycznych.

CELE SZCZEGÓŁOWE. UCZEŃ:

- przelicza procenty na gramy, gramy na procenty.
- wykonuje obliczenia związane z przygotowaniem, rozcieńczaniem i zatężaniem roztworów z zastosowaniem pojęć: stężenie procentowe i molowe oraz rozpuszczalność.
- projektuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające otrzymać roztwór o zadanym stężeniu procentowym lub molowym.
- przekształca równania i nierówności w sposób równoważny.
- wykorzystuje własności potęgowania i pierwiastkowania w sytuacjach praktycznych, w tym do obliczania procentu składanego, zysków z lokat i kosztów kredytów.

- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem pojęcia stężenie procentowe wybraną przez siebie metodą.

METODY PRACY:

- laboratoryjna,
- praca w zespołach,
- praca z całym zespołem klasowym,
- praca indywidualna.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- instrukcja doświadczenia,
- gra dydaktyczna,
- skrzynka z zadaniami,
- materiały i przyrządy do doświadczenia,
- zeszyt.

PRZEWIDYWANY CZAS:

- 2 x 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Hasło przewodnie.
2. Podanie tematu lekcji.
3. Zapoznanie z celami lekcji.
4. Część laboratoryjna.
5. Część ćwiczeniowa.
6. Podsumowanie.
7. Ewaluacja.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Hasło przewodnie:

Albert Einstein uważał, że "Większość nauczycieli traci czas na to, by dowiedzieć się, czego uczniowie nie wiedzą. Tymczasem prawdziwa sztuka zadawania pytań polega na tym, aby odkryć, co uczeń wie lub czego jest w stanie się dowiedzieć."

Po uruchomieniu zajęć na platformie (do wyboru nauczyciela), Nauczyciel wita uczniów i zadaje im pytania:

Kto z Was gotował kiedyś ziemniaki?

Jakie czynności należy wykonać, aby ugotować smaczne ziemniaki?

Jaką ilość soli należy dodać do ziemniaków, aby nie były przesolone?

Na ile litrów wody ile soli użyjesz?

Jakie pojęcia naukowe związane są z zasoleniem wody?

Jak wyjaśnić co to jest stężenie? Jak się określa stężenie?

W jakich jednostkach podaje się stężenie?

Celem tych pytań jest uświadomienie uczniom jak istotne są proporcje stężeń chemicznych i jak często spotykamy się z tym zagadnieniem na co dzień. Po powyższym wstępie nauczyciel przechodzi do części laboratoryjnej.

1. Część laboratoryjna

Cel danej części (zakładane efekty kształcenia):

1. doskonalenie umiejętności planowania i wykonywania doświadczeń chemicznych,
2. doskonalenie umiejętności wnioskowania,
3. wprowadzenie definicji stężenia procentowego.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla nauczyciela.

Nauczyciel przesyła uczniom przed lekcją wykaz odczynników, szkła i sprzętu laboratoryjnego (instrukcja doświadczenia). Prosi o przygotowanie potrzebnych substancji i przedmiotów. W czasie lekcji zdalnej prosi uczniów o przeczytanie instrukcji. Jeśli jest taka potrzeba odpowiada na pytania uczniów. Następnie uczniowie z zachowaniem zasad BHP wykonują doświadczenie. Nauczyciel pozostaje do dyspozycji uczniów. Pomaga zdalnie w razie trudności. Po wykonaniu części praktycznej uczniowie korzystają ze schematów i zaznaczają ile kratek przypada na ilość odważonej substancji, a ile na gramy wody. Nauczyciel przypomina, że gęstość wody wynosi 1 g/cm^3 . W razie problemów kieruje pracą uczniów.

Forma doświadczenia:

Pokaz nauczyciela lub doświadczenie uczniowskie.

Karta pracy załącznik nr 1

Odczynniki:

woda destylowana (lub woda kranowa), chlorek sodu (sól kuchenna),

szkło i sprzęt laboratoryjny: trzy zlewki, bagietka, trzy szkiełka zegarkowe, waga laboratoryjna (trzy szklanki, trzy talerzyki, waga kuchenna, łyżeczka)

Instrukcja:

Na wadze laboratoryjnej ustaw szkiełko zegarkowe, wytaruj wagę i odważ 5 g chlorku sodu. Na drugim szkiełku zegarkowym po wytarowaniu wagi odważ 20 g chlorku sodu. Na trzecim szkiełku zegarkowym odważ 50 g chlorku sodu.

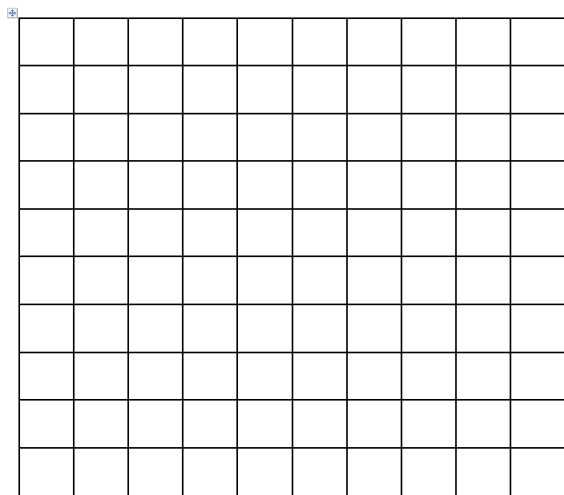
Zastanów się ile należy dodać wody do odważonych ilości substancji, aby uzyskać roztwory o stężeniu: 5%, 20% i 50%. Pamiętaj, że gęstość wody wynosi 1 g/cm^3 .

Do obliczenia masy wody wykorzystaj poniższe schematy. 1 kratka to 1 g i 1 %. Ile kratek zaznaczysz dla 5 g chlorku sodu z roztworu 5%? Ile kratek zaznaczysz dla 20 g chlorku sodu z dla roztworu 20%? A ile kratek zaznaczysz dla 50 g chlorku sodu z roztworu 50%?

Pozostałe kartki będą odpowiadały ilości wody, którą potrzebujesz do sporządzenia tego roztworu.

Działaj!

Roztwór 5%

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa wody (m_W) wynosi:

$$m_W = \dots\dots\dots$$

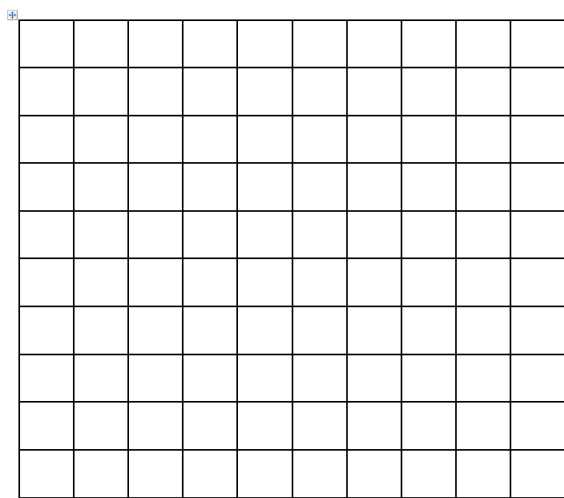
Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa chlorku sodu (m_s) wynosi:

$$m_s = \dots\dots\dots$$

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa całego roztworu (m_r) wynosi:

$$m_r = \dots\dots\dots$$

Roztwór 20%

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa wody (m_w) wynosi:

$$m_w = \dots\dots\dots$$

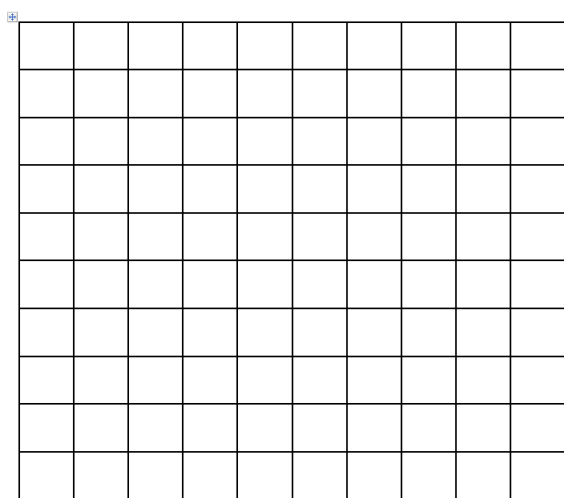
Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa chlorku sodu (m_s) wynosi:

$$m_s = \dots\dots\dots$$

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa całego roztworu (m_r) wynosi:

$$m_r = \dots\dots\dots$$

Roztwór 50%

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa wody (m_w) wynosi:

$$m_W = \dots\dots\dots$$

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa chlorku sodu (m_s) wynosi:

$$m_s = \dots\dots\dots$$

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa całego roztworu (m_r) wynosi:

$$m_r = \dots\dots\dots$$

Wniosek:

Odpowiedz na pytanie: Czym jest stężenie procentowe?

.....
.....
.....

(Definicja oczekiwana: Stężenie procentowe roztworu to wyrażona w procentach liczba gramów substancji rozpuszczonej w 100 g roztworów).

Jak można obliczyć stężenie procentowe roztworu?

Wzór:

$$C_p = \frac{m_s \cdot 100\%}{m_r}$$

$$m_r = m_s + m_W$$

2. Część ćwiczeniowa

Cel danej części (zakładane efekty kształcenia):

1. Rozwiązywanie problemów i zadań matematyczno-chemicznych.
2. Rozwiązywanie zadań nietypowe dotyczące stężenia procentowego.
3. Zrozumienie przez ucznia i stosowanie pojęcia stężenie procentowe w sytuacjach życia codziennego.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla nauczyciela.

Uczniowie zostają podzieleni na grupy i przydzieleni do poszczególnych pokoi. Nauczyciel przedstawia uczniom zasady pracy i gratyfikację za rozwiązanie zadań la poszczególnych grup. Po każdym zadaniu uczniowie otrzymują informację zwrotną od nauczyciela, czy wykonali poprawnie dane zadanie.

Praca uczniów polega na rozwiązywaniu zadań dotyczących stężeń procentowych - metoda do wyboru w zależności od przedmiotu lub preferencji uczniów:

- chemia: wzór;
- [matematyka: równanie, układ równań - "metoda na kubeczki"](#) [dostęp: 10.03.2022].

Przebieg zajęć:

- uczniowie otrzymują pierwsze zadanie i pracują wspólnie w pokoju nad tym nim,
- jeżeli są gotowi, informują nauczyciela i przedstawiają rozwiązanie swojego zadania,
- gdy rozwiązanie jest poprawne, wówczas otrzymują kolejne zadanie;
- gdy jest błędne, rozwiązują je ponownie,
- praca jest nadzorowana przez nauczyciela, który w razie potrzeby udziela wskazówek,
- wygrywa ta grupa, która jako pierwsza odpowie na wszystkie zadane zadania.

Zadania do pracy w grupach (załącznik nr 2)

1. Po odparowaniu z 50 g roztworu pozostało 5 g soli. Jakie było stężenie procentowe tego roztworu?
2. Otrzymano 600 g roztworu. Do przygotowania tego roztworu wykorzystano 24 g pewnej substancji. Oblicz stężenie procentowe tego roztworu.
3. Cukiernik chce nasączyć ciasto biszkoptowe dwuprocentowym ponczem. Ile musi dodać wody do 4 g kwasu cytrynowego, aby otrzymać żądane stężenie?
4. Oblicz stężenie procentowe roztworu otrzymanego przez zmieszanie 360 cm^3 wody z 60 g cukru. Pamiętaj, że gęstość wody wynosi 1 g/cm^3 .
5. Oblicz jaką objętość wody należy dodać do 130 g cukru, aby otrzymać 13% roztwór.
6. Ile należy dodać octu 10% do 3 kg octu o stężeniu 6%, aby otrzymać 5 kg octu o stężeniu 7%?
7. Hania i Piotr chcą pomóc rodzicom w posprzątaniu domu. Potrzebują przygotować 2 kg roztworu do wybielania firanek. Na opakowaniu substancji wybielającej podano potrzebne stężenie tego roztworu 0,4 %. Ile dzieci potrzebują tej substancji i wody, aby sporządzić podaną ilość tego roztworu?
8. Aby wydobyć z ziemniaków najlepszy smak zaleca się gotować je w osolonej wodzie. Większość przepisów podaje proporcje - do 2 litrów wody wsypujemy 1,5 łyżeczki soli (1 łyżeczka soli = 5,8 g). Jakie stężenie procentowe będzie mieć osolona woda jeżeli ugotujesz ziemniaki według przepisu w 3 litrach wody?
9. * Do sporządzenia roztworu zużyto 1200 cm^3 alkoholu o gęstości 0,8 g/cm^3 i 40 g jodu. Jakie jest stężenie otrzymanego roztworu jodu?

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla ucznia

Wspólne rozwiązywanie zadań na jednej wirtualnej tablicy w danej grupie.

Szczegółowo opisane sytuacje dydaktyczne

Pierwsze zadanie prezentuje dowolna osoba z grupy. Jeżeli przy kolejnym prezentuje ta sama osoba, wówczas nauczyciel wywołuje inną w celu

zweryfikowania, czy dana osoba aktywnie uczestniczyła w rozwiązywaniu danego zadania.

Każde zadanie rozwiązuje inny uczeń z grupy

W sytuacji, gdy nauczyciel stwierdzi brak samodzielnej pracy polegającej na kopiowaniu od innej grupy, bądź rozwiązanie pochodzi ze źródła zewnętrznego, to zadaje pytania, które pozwolą zweryfikować, czy dane zadanie jest zrozumiałe dla wszystkich uczniów.

Wskazówki do pracy z osobami ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi

Uczeń niewidomy:

- przygotowanie treści zadań, aby mogły być odczytywane przez syntezytor mowy;
- umożliwienie dostępu do programu, który czyta tekst z ekranu, np. darmowy czytnik ekranu NVDA (NonVisual Desktop Access);
- używać tekstów alternatywnych;
- nawigacja z poziomu klawiatury;
- nawiązanie pozytywnego emocjonalnego kontaktu z uczniem;
- docenianie wysiłku ucznia;
- zaangażowanie uczniów, aby mówili to co piszą;
- wydłużanie czasu na rozwiązywanie zadania.

3. Ewaluacja zajęć (sprawdzenie osiągnięcia zakładanych efektów)

Ankieta przygotowana np. w programie Microsoft Forms

Przykładowe pytania do ankiety:

- Czego się dzisiaj nauczyłeś na lekcji?
- Co Cię zaintrygowało?
- Co jest dla Ciebie trudne?
- Co nie sprawiało Ci trudności?
- Podaj wzór na stężenie procentowe i wyjaśnij poszczególne symbole.
- W 300 gramach wody rozpuszczono 70 gram cukru. Oblicz stężenie procentowe otrzymanego roztworu.

Załącznik nr 1

Doświadczenie – Karta pracy ucznia

Odczynniki:

woda destylowana (lub woda kranowa), chlorek sodu (sól kuchenna) ;

szkło i sprzęt laboratoryjny: trzy zlewki, bagietka, trzy szkiełka zegarkowe, waga laboratoryjna (trzy szklanki, trzy talerzyki, waga kuchenna, łyżeczka).

Instrukcja:

Na wadze laboratoryjnej ustaw szkiełko zegarkowe, wytaruj wagę i odważ 5 g chlorku sodu. Na drugim szkiełku zegarkowym po wytarowaniu wagi odważ 20 g chlorku sodu. Na trzecim szkiełku zegarkowym odważ 50 g chlorku sodu.

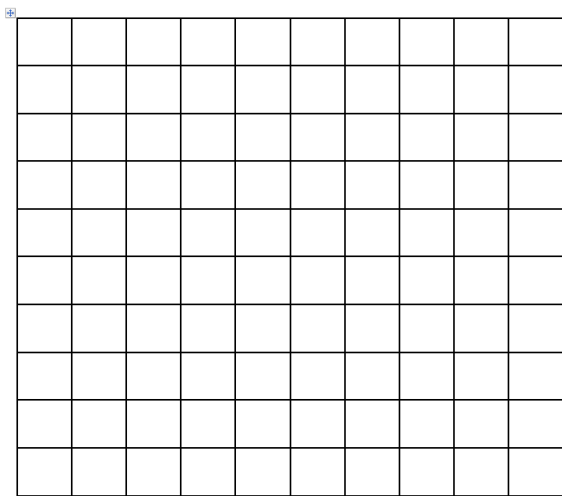
Zastanów się ile należy dodać wody do odważonych ilości substancji, aby uzyskać roztwory o stężeniu: 5%, 20% i 50%. Pamiętaj, że gęstość wody wynosi 1 g/cm^3 .

Do obliczenia masy wody wykorzystaj poniższe schematy. 1 kratka to 1 g i 1 %.
Ile kraterk zaznaczysz dla 5 g chlorku sodu z roztworu 5%? Ile kraterk zaznaczysz dla 20 g chlorku sodu z dla roztworu 20%? A ile kraterk zaznaczysz dla 50 g chlorku sodu z roztworu 50%?

Pozostałe kartki będą odpowiadały ilości wody, którą potrzebujesz do sporządzenia tego roztworu.

Działaj!

Roztwór 5%

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa wody (m_W) wynosi:

$$m_W = \dots\dots\dots$$

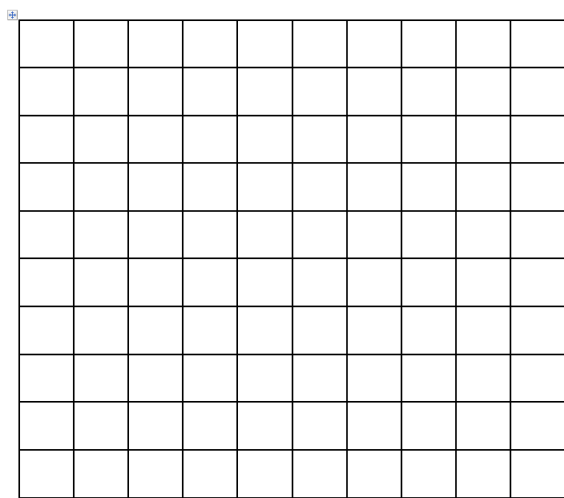
Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa chlorku sodu (m_s) wynosi:

$$m_s = \dots\dots\dots$$

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa całego roztworu (m_r) wynosi:

$$m_r = \dots\dots\dots$$

Roztwór 20%

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa wody (m_W) wynosi:

$$m_W = \dots\dots\dots$$

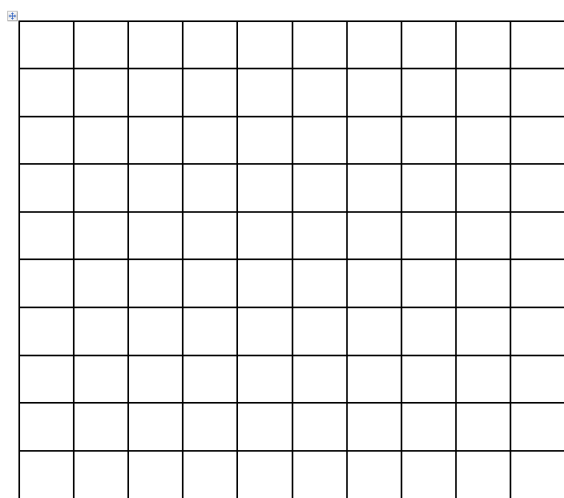
Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa chlorku sodu (m_S) wynosi:

$$m_S = \dots\dots\dots$$

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa całego roztworu (m_r) wynosi:

$$m_r = \dots\dots\dots$$

Roztwór 50%

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa wody (m_W) wynosi:

$$m_W = \dots\dots\dots$$

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa chlorku sodu (m_s) wynosi:

$$m_s = \dots\dots\dots$$

Jeśli 1 kratka to 1 g i 1 % to masa całego roztworu (m_r) wynosi:

$$m_r = \dots\dots\dots$$

Wniosek:

Odpowiedz na pytanie: Czym jest stężenie procentowe?

.....
.....
.....
.....

Jak można obliczyć stężenie procentowe roztworu?

Załącznik nr 2

Zadania do pracy w grupach

1. Po odparowaniu z 50 g roztworu pozostało 5 g soli. Jakie było stężenie procentowe tego roztworu?
2. Otrzymano 600 g roztworu. Do przygotowania tego roztworu wykorzystano 24 g pewnej substancji. Oblicz stężenie procentowe tego roztworu.
3. Cukiernik chce nasączyć ciasto biszkoptowe dwuprocentowym ponczem. Ile musi dodać wody do 4 g kwasu cytrynowego, aby otrzymać żądane stężenie?
4. Oblicz stężenie procentowe roztworu otrzymanego przez zmieszanie 360 cm^3 wody z 60 g cukru. Pamiętaj, że gęstość wody wynosi 1 g/cm^3 .
5. Oblicz jaką objętość wody należy dodać do 130 g cukru, aby otrzymać 13% roztwór.
6. Ile należy dodać octu 10% do 3 kg octu o stężeniu 6%, aby otrzymać 5 kg octu o stężeniu 7%?
7. Hania i Piotr chcą pomóc rodzicom w posprzątaniu domu. Potrzebują przygotować 2 kg roztworu do wybielania firanek. Na opakowaniu substancji wybielającej podano potrzebne stężenie tego roztworu 0,4 %. Ile dzieci potrzebują tej substancji i wody, aby sporządzić podaną ilość tego roztworu?
8. Aby wydobyć z ziemniaków najlepszy smak zaleca się gotować je w osolonej wodzie. Większość przepisów podaje proporcje - do 2 litrów wody wsypujemy 1,5 łyżeczki soli (1 łyżeczka soli = 5,8 g). Jakie stężenie procentowe będzie mieć osolona woda jeżeli ugotujesz ziemniaki według przepisu w 3 litrach wody?
9. * Do sporządzenia roztworu zużyto 1200 cm^3 alkoholu o gęstości 0,8 g/cm^3 i 40 g jodu. Jakie jest stężenie otrzymanego roztworu jodu?

Opracowanie:

- 1) Maria Cebulska-Beberok,
- 2) Klaudia Zborowska,
- 3) Danuta Jyż-Kuroś,
- 4) Mirosław Chuchmacz,
- 5) Anna Tońska,
- 6) Halina Fedorowicz.

SCENARIUSZ 3 (3 z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA uczniów klas pierwszych szkół ponadpodstawowych

PROWADZONYCH PRZEZ: Nauczyciela języka polskiego, historii i języka obcego nowożytnego

TEMAT: Różne języki miłości – Romeo i Julia Williama Szekspira.

METODY PRACY:

- praca z taśmą czasu,
- praca indywidualna,
- praca w grupach,
- praca z tekstem,
- pogadanka.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- zasoby multimedialne,
- plakaty,
- karta pracy,
- tekst źródłowy,
- MS Teams,
- komiks,

PRZEWIDYWANY CZAS: 135 minut (trzy lekcje)

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE Z JĘZYKA POLSKIEGO
(WEDŁUG ZALECEŃ PODSTAWY PROGRAMOWEJ):

Kształcenie literackie i kulturowe

- Kształcenie umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym.
- Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.

- Kształtowanie różnorodnych postaw czytelniczych: od spontanicznego czytania do odbioru opartego na podstawach naukowych.
- Kształcenie umiejętności czytania, analizowania i interpretowania literatury oraz innych tekstów kultury, a także ich wzajemnej korespondencji.

Kształcenie językowe

- Wzbogacanie umiejętności komunikacyjnych, stosowne wykorzystanie języka w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
- Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy o języku w odczytaniu sensów zawartych w strukturze głębokiej tekstów literackich i nieliterackich.
- Uwrażliwianie na piękno mowy ojczystej, wspomaganie rozwoju kultury językowej, doskonalenie umiejętności posługiwania się poprawną polszczyzną.

Tworzenie wypowiedzi

- Wykorzystanie kompetencji językowych i komunikacyjnych w wypowiedziach ustnych i pisemnych.
- Kształcenie umiejętności formułowania i uzasadniania sądów na temat dzieł literackich oraz innych tekstów kultury.
- Doskonalenie umiejętności retorycznych, w szczególności zasad tworzenia wypowiedzi spójnych, logicznych oraz stosowania kompozycji odpowiedniej dla danej formy gatunkowej.

Samokształcenie

- Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, w tym zasobów cyfrowych, oceny ich rzetelności, wiarygodności i poprawności merytorycznej.
- Wyrabianie nawyku samodzielnej, systematycznej lektury.
- Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań poprzez udział w różnych formach aktywności intelektualnej i twórczej.
- Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

Źródło: <https://podstawaprogramowa.pl/Liceum-technikum/Jezyk-polski> [dostęp: 28.01.2022]

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE Z HISTORII (WEDŁUG ZALECEŃ PODSTAWY PROGRAMOWEJ):

Chronologia historyczna. Uczeń:

- porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych,
- dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.

Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń:

- analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego,
- rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego,
- dostrzega mnogość perspektyw badawczych oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny,
- ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.

Tworzenie narracji historycznej. Uczeń:

- tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym,
- dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego,
- dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.

XV. Czasy renesansu. Uczeń:

Zakres podstawowy:

- wyjaśnia główne prądy ideowe epoki,
- rozpoznaje dokonania twórców renesansowych w dziedzinie kultury.

Zakres rozszerzony:

- spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto analizuje i interpretuje teksty obrazujące myśl filozoficzną i polityczną doby renesansu.

Źródło: <https://podstawaprogramowa.pl/Liceum-technikum/Historia> [dostęp: 28.01.2022]

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (WEDŁUG ZALECEŃ PODSTAWY PROGRAMOWEJ):

- rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej.

Źródło: <https://podstawaprogramowa.pl/Liceum-technikum> [dostęp: 28.01.2022]

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO (WEDŁUG ZALECEŃ PODSTAWY PROGRAMOWEJ):

Znajomość środków językowych

- człowiek,
- życie prywatne,
- kultura.

Rozumienie wypowiedzi. Uczeń:

- określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi,
- określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi,
- znajduje w wypowiedzi określone informacje,
- wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi,
- rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

Tworzenie wypowiedzi. Uczeń:

- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i zjawiska,
- opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości,
- przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości,
- wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób,
- wyraża i opisuje uczucia i emocje,
- wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości,
- *rozważa sytuacje hipotetyczne.

Reagowanie na wypowiedzi. Uczeń:

- uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia,
- wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość,
- wyraża uczucia i emocje.

Przetwarzanie wypowiedzi. Uczeń:

- przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych lub audiowizualnych,
- przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym,
- przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim,
- *streszcza w języku obcym przeczytany tekst.

* poziom rozszerzony

Uczeń:

- Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem.
- Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.
- Uczeń stosuje strategie komunikacyjne i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu.

Źródło: <https://podstawaprogramowa.pl/Liceum-technikum/Jezyk-obcy-nowozytny>

[dostęp: 28.01.2022].

Lekcja 1

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Czas trwania: 5 minut

Nauczyciel wita uczniów i prosi o włączenie kamerek. Następnie omawia cele lekcji. Jako materiał wprowadzający do tematu lekcji udostępnia swój ekran z [prezentacja na temat języków miłości](#) [dostęp: 28.01.2022] (na podstawie książki Gary'ego Chapmana, można to wykorzystać w ramach lekcji WDŻ lub godziny wychowawczej).

Deskrypcja – materiał pomocniczy (załącznik nr 1).

Czas trwania prezentacji 15 minut. Celem prezentacji jest uświadomienie uczniom, iż swoje uczucia możemy wyrażać w bardzo różnorodny sposób. Jest też wprowadzeniem do głównej części zajęć czyli historii Romea i Julii

W celu wprowadzenia w epokę, w której dzieje się akcja dramatu, nauczyciel udostępnia link do [krzyżówki](#), [dostęp: 28.01.2022] którą uczniowie mają rozwiązać. **(15 min).**

Nauczyciel udostępnia krzyżówkę

Dla uczniów słabowidzących stosowana jest inna czcionka (bezszerfowa, rozmiar 18). Uczniowie mają za zadanie rozwiązanie krzyżówkę i podanie hasła (ćwiczenie można wykorzystać w ramach zajęć z historii).

Deskrypcja – materiał pomocniczy (załącznik nr 2 i nr 3)

Czas trwania: 10 minut

Po rozwiązaniu krzyżówki nauczyciel omawia miejscowe zabytki architektury i sztuki.

Uczniowie w ramach przygotowania do lekcji dostają zadanie domowe, w którym mają przygotować ciekawostki dotyczące Szekspira i jego utworu.

Przykładowa propozycja ciekawostek:

Cele:

Uczeń w ramach samokształcenia:

- poznaje realia powstania utworów Szekspira i źródeł jego inspiracji;
- zna i potrafi wymienić dzieła reinterpretujące motyw nieszczęśliwych kochanków z Werony.

Dokładny czas powstania dramatu Williama Szekspira nie jest znany.

Za prawdopodobną datę ukończenia całości przyjmuje się **rok 1595** (data wystawienia *Romea i Julii* na deskach *The Theatre*). Dwa lata później (**1597**) tragedia ukazała się drukiem.

- Historia tragicznej miłości dwojga młodych kochanków nie była oryginalnym pomysłem Szekspira. Dramatopisarz wzorował się prawdopodobnie na utworze Arthura Brooke'a z 1562 roku pt.: *The Tragicall Historye of Romeus and Juliet* oraz dziele Williama Paintera *Paradise of Pleasure* (1582). Historię Romea i Julii opisywali także m. in. Luigi da Porto i Gherardo Boldieri.
- Podobne zdarzenie miało miejsce naprawdę – wprawdzie w Sienie i kochankowie mieli inne imiona, ale potajemnie wzięli ślub, cała historia zakończyła się tragicznie.
- Szekspirowska tragedia doczekała się niezliczonej ilości nawiązań literackich, muzycznych i filmowych. Najciekawsze ekranizacje dramatu to: *Romeo i Julia* z 1968 r. (reż. Franco Zeffirelli) i 1996 r. (reż. Baz Luhrmann), a także musical *West Side Story* (1957, muz. Leonard Bernstein), oparty na głównych motywach dramatu.
- Motyw nieszczęśliwej miłości pary kochanków, którzy nie mogą się połączyć i giną śmiercią samobójczą wskutek nieporozumienia, można odnaleźć w legendzie o Pyramie i Tysbe, opracowanej przez Owidiusza w IV księdze *Metamorfoz* w pierwszych latach naszej ery. Shakespeare znał ten poemat z czasów szkolnych i wspomniał o nim w II akcie *Romea i Julii*.
- W latach pięćdziesiątych XV wieku popularnością cieszyła włoska nowela *Masuccia z Salerno: Młodzieniec Mariotto zakochany w Ganozzie*, opisująca losy kochanków, którzy związali się tajemnym ślubem wbrew woli rodziców.
- Bardzo dużo słów, które używane są we współczesnej angielszczyźnie zostało wymyślonych przez Williama Szekspira. Są to m. in. (w tłum.) gałka oczna, splamiony krwią, zabójstwo i blask. Pisarz jest również autorem wielu zwrotów, które trafiły do potocznego języka, najbardziej znane to przełamywanie lodów.

Lekcja 2

Aktywność 1

Tło historyczne rozwoju teatru – nawiązanie do teatru szekspirowskiego.

Czas trwania: 10 minut

Nauczyciel wykorzystuje [taśmę czasu](#) [dostęp: 28.01.2022] do prezentacji historii teatru w celu pokazania różnic i podobieństw między teatrem antycznym a szekspirowskim.

Deskrypcja materiału pomocniczy (załącznik nr 4)

Zadanie do wykonania dla uczniów:

Uczniowie mają przeczytać fragment Aktu 2 Sceny 2 (balkonowej) w oryginale oraz w tłumaczeniach Romea i Julii.

Cele:

Uczeń podnosi swoje kompetencje językowe:

- zauważa różnice w językowym obrazie świata przedstawionego;
- poszerza zasób słownictwa synonimicznego dotyczącego miłości Romea i Julii;
- kształtuje umiejętności krytycznego myślenia i argumentacji, wybierając najlepsze według niego polskie tłumaczenie dramatu Szekspira.

Aktywność 2

Analiza tekstów źródłowych w oryginale i tłumaczeniach, dotyczących sceny balkonowej Akt 2 Scena 2.

Źródła

- [Fragmenty oryginalne](#) [dostęp: 28.01.2022] William Shakespeare *Romeo and Juliet*, Act 2, Scene 2:
- [Fragmenty przekładu](#) [dostęp: 28.01.2022] William Shakespeare, *Romeo i Julia*, tłum. Stanisław Barańczak, Poznań 1990, s. 7.

Czas trwania: 15 minut

Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy z tekstami źródłowymi w oryginale i tłumaczeniach. Na podstawie tekstów uczniowie mają odnaleźć fragmenty, w których motywem przewodnim jest uczucie ponadczasowej miłości.

Zadanie do wykonania dla uczniów:

Dopasuj odpowiednio poniższe fragmenty przekładu tekstu dramatu Williama Szekspira *Romeo i Julia* do oryginalnej wersji językowej. Dwa fragmenty oryginalne zostały podane dodatkowo.

1. [...] przyślę jutro
Posłańca, a ty przekaż mi przez
niego,
Kiedy i gdzie chcesz dopełnić
obrzędu;
A wtedy złożę los mój u twych stóp,
Gotowa iść za tobą na kraj świata.
[...]
2. [...] Tak, jestem może dla ciebie zbyt
czuła,
Możesz pomyśleć, że się mało cenię;
[...]
3. [...] Przyślę. Do rana jeszcze ze
dwadzieścia
Lat. nie pamiętam, po co cię
wołałam. [...]
4. [...] Miłość mnie wsparła zachętą
i radą,
A ja jej za to użyczyłem oczu.
Choć żaden ze mnie nawigator,
jednak
Zaryzykowałbym rejs przez Pacyfik,
Gdyby na drugim brzegu czekał
- a) [...] *In truth, fair Montague, I am too
fond,
And therefore thou mayst think my
'havior light: [...]*
- b) [...] *By love, who first did prompt me to
inquire;
He lent me counsel and I lent him
eyes.
I am no pilot; yet, wert thou as far
As that vast shore wash'd with the
farthest sea,
I would adventure for such
merchandise. [...]*
- c) [...] *The brightness of her cheek would
shame those stars,
As daylight doth a lamp; her eyes in
heaven
Would through the airy region stream
so bright
That birds would sing and think it were
not night. [...]*
- d) [...] *By one that I'll procure to come to
thee,
Where and what time thou wilt perform
the rite;
And all my fortunes at thy foot I'll lay
And follow thee my lord throughout the
world. [...]*

skarb

Taki jak ty. [...]

e) [...] *I will not fail: 'tis twenty years till
then.*

I have forgot why I did call thee back.

[...]

f) [...] *I gave thee mine before thou didst
request it:*

And yet I would it were to give again.

[...]

Dopasowania (rozwiązania) :

1d 2a 3e 4b

Następnie uczniowie mają za zadanie odpowiedzieć na pytanie: który przekład jest według nich najbliższy oryginałowi?

Materiały do wykorzystania również w wersji on-line.

- [Oryginalna wersja sztuki](#) [dostęp: 28.01.2022]
- [Tłumaczenie J. Paszkowskiego](#) [dostęp: 28.01.2022]

Nauczyciel wyjaśnia zasady dotyczące pisowni nazwisk bohaterów.

Uwaga! Dopuszczalne są formy:

- odmienne: Capuletti (Capulettim, z Capulettimi, o Capulettich), Montecchi (Montecchiego, o Montecchim, z Montecchimi).
- odmienne spolszczone: Kapuleti, Monteki.

Zadanie do wykonania dla uczniów: 15 min

W oparciu o wybrany wariant tej sceny napisz, w jaki sposób bohaterowie mówią o miłości?

Wyznania Julii	Wyznania Romea

Wyznania Julii	Wyznania Romea

Propozycje uzupełnienia tabeli

Romeo o Julii i swoich uczuciach do niej	Julia o Romeo i swoich uczuciach do niego
<ul style="list-style-type: none">• „Julia jest słońcem! Wnijdź, cudne słońce, zgładź zazdrosną lunę, Która aż zbladła z gniewu, że ty jesteś Od niej piękniejsza”• „To moja pani, to moja kochanka!”• „Blask jej oblicza zawstydziłby gwiazdy”• „O! gdybym mógł być tylko rękawiczką, Co tę dłoń kryje!”• „Zwij mię kochankiem”• „uroczy aniele”• „Na skrzydłach miłości mur ten przesadziłem, Bo miłość nie zna żadnych tam i granic”• „Lepszy kres życia skutkiem ich niechęci Niż przedłużony zgon z braku twoich uczuć” „Miłość, Ona mi instynkt, ja jej oczy dałem”• „Przysięgam na ten księżyc”• „Chciałbym być biednym	<ul style="list-style-type: none">• „Romeo! Czemuż ty jesteś Romeo!”• „Przysiąż wiernym być mojej miłości, A ja przestanę być z krwi Kapuletów”• „Nazwa twoja tylko jest mi nieprzyjazna”• „Weź mię, ach! całą!”• „Lubo się cieszę z twojej obecności”• „Dobranoc, luby! Oby nam ten wonny Miłości pączek przyniósł kwiat niepłonny!”• „Moja miłość równie jest głęboka Jak morze, równie jak ono bez końca; Im więcej ci jej udzielam, tym więcej Czuję jej w sercu”• „Bądź zdrow, kochanku drogi!”• „Najmilszy, pomnij być stałym!”

Romeo o Julii i swoich uczuciach do niej	Julia o Romeo i swoich uczuciach do niego
ptaszkiem w twoim ręku”	

Lekcja 3

Aktywność 3

Uzasadnienie i argumentowanie sądów.

Czas trwania: 10 min.

Uczniowie otrzymują fragmenty kilku tłumaczeń i uzasadniają swój wybór najlepszego ich zdaniem przekładu.

Zadanie do wykonania dla uczniów:

Który przekład jest według Ciebie najbliższy oryginałowi? Znajdź trzy argumenty potwierdzające Twoją opinię.

PROLOG

Romeo i Julia Wersja angielska:

*Two households, both alike in dignity,
In fair Verona, where we lay our scene,
From ancient grudge break to new mutiny,
Where civil blood makes civil hands unclean.
From forth the fatal loins of these two foes
A pair of star-cross'd lovers take their life;
Whose misadventured piteous overthrows
Do with their death bury their parents' strife.
The fearful passage of their death-mark'd love,
And the continuance of their parents' rage,
Which, but their children's end, nought could remove,
Is now the two hours' traffic of our stage;
The which if you with patient ears attend,
What here shall miss, our toil shall strive to mend.*

PROLOG

Romeo i Julia Przełożył Jan Kasprowicz

*Dwa rody, jasne jednako i sławne,
Tam, gdzie się rzecz ta rozgrywa, w Weronie,
Do nowej zbrodni pchają złości dawne,
Plamiąc szlachetną krwią szlachetne dłonie.
Z łez tych dwu wrogów wzięło bowiem życie,
Pod najstraszliwszą z gwiazd, kochanków dwoje;
Po pełnym przygód nieszczęśliwych bycie,
Śmierć ich stłumiła rodzicielskie boje.
Tej ich miłości przebieg zbyt bolesny,
I jak się ojców nienawiść nie zmienia,
Aż ją zakończy dzieci zgon przedwczesny,
Dwugodzinnego treścią przedstawienia,
Które otoczą cierpliwymi względy,
Jest w nim co złego, my usuniem błędy...*

PROLOG

Romeo i Julia Przełożył Stanisław Barańczak

CHÓR

*Dwa równie stare rody
W Weronie, gdzie się rozgrywa ta sztuka,
Wskrzyszają zamęt przycichłej niezgody:
Znów w czas pokoju krew chodnik bruka.
Gdy w sercach ojców nienawiści szaleje,
Dzieciom, wiedzionym przez los ku zagładzie,
Miłość podsuwa daremną nadzieję -
Śmierć ich dopiero koniec waśniom kładzie.
Miłość, skazana na śmierć przez nienawiść,*

*Której szal ciemny gubił dwie rodziny,
Aż śmierć jedynie mogła je wybawić:
Taką historię widz przez dwie godziny
Oglądać będzie tu, na naszej scenie;
Może uroni łzę na zakończenie.*

PROLOG

Romeo i Julia Przełożył Leon Ulrich

*Dwa wielkie domy w uroczej Weronie,
Równie słynące z bogactwa i chwały,
Co dzień odwieczną zawiść odnawiały,
Obywatelską krwią broczyły dłonie.
Lecz gdy nienawiść pierś ojców pożera,
Fatalna miłość dzieci ich jednoczy
I krwawa wojna, co z wieków się toczy,
W cichym ich grobie na wieki umiera.
Miłość kochanków śmiercią naznaczona,
Wściekłość rodziców i wojna szalona,
Zerwana późno nad mogiłą dzieci,
Przed waszym okiem na scenie przeleci.
Jeśli nas słuchać będziecie łaskawi,
Błędy obrazu chęć nasza naprawi.*

PROLOG

Romeo i Julia Przełożył Maciej Słomczyński

CHÓR

*Dwa rody, równą odziane godnością,
W pięknej Weronie, gdzie przebiega sztuka,
Gniew dawny nową podsycają złością
I krew szlachetna dłonie szlachty bruka.*

*Z lędzwi dwu wrogów zrodziło się życie
Pary kochanków, przez gwiazdy przeklętych,
A wraz z ich śmiercią smętną, jak ujrzycie,
Zmarła nienawiść rodziców zawziętych.
Dzieje miłości, śmiercią naznaczonej,
I nienawiści dwu skłóconych rodzin,
Jedynie zgonem dzieci ugaszonej,
Ukaże scena ta w ciągu dwu godzin.
Słuchajcie zatem, a co umknie uszom,
Aktorzy sztuką swą nadrobić muszą.*

Aktywność 4.

Określenie środków stylistycznych i ich funkcji.

Czas trwania: 10-15 minut (w zależności od indywidualnych możliwości uczniów)

Uczniowie mają za zadanie znaleźć w tekście środki poetyckie i określić ich funkcje.

Zadanie do wykonania dla uczniów:

Określ środki językowe (minimum pięć), które budują napięcie emocjonalne między kochankami, wskaż ich funkcję i scharakteryzuj zobrażoną miłość (podaj jej cechę).

Tabela do wykorzystania:

Cytat	Środek poetycki i jego funkcja	Cecha miłości Szekspirowskiej
<p>„(...) powiedz, Romeo - czy ty naprawdę kochasz?! jeśli ci się zdaje, że mnie za łatwo zdobyłeś, będę kapryśna i przewrotna; powiem - „nie” tylko po to, abyś mnie kochał”.</p>	pytanie retoryczne	Miłość jest powodem licznych rozterek zakochanych, wywołuje niepewność i rozdarcie wewnętrzne.
	porównanie	Prawdziwa miłość jest uczuciem bezgranicznym, ponadczasowym, nieskończonym.
	apostrofa	

Cytat	Środek poetycki i jego funkcja	Cecha miłości Szekspirowskiej
	wykrzyknienie	
	epitet	
	przenośnia	

Propozycja rozwiązania:

Cytat	Środek poetycki i jego funkcja	Cecha miłości szekspirowskiej
<p>„(...) powiedz, Romeo - czy ty naprawdę kochasz?! jeśli ci się zdaje, że mnie za łatwo zdobyłeś, będę kapryśna i przewrotna; powiem - „nie” tylko po to, abyś mnie kochał”.</p>	<p>pytanie retoryczne</p> <p>*podkreśla charakter emocjonalny wypowiedzi Julii.</p> <p>*jest w tym przypadku elementem <i>ars amandi</i> (sztuki uwodzenia) Julia deklaruje swoje uczucie, ale stawia pewne warunki – Romeo musi być szczery i równie zaangażowany jak ona.</p> <p>*pełni funkcję perswazyjną.</p>	<p>Miłość jest powodem licznych rozterek zakochanych, wywołuje niepewność i rozdarcie wewnętrzne.</p>
<p>„(...) miłość moja jak morze bez granic, im więcej Ci daję, tym silniej czuję, że jest nieskończona.</p>	<p>porównanie</p> <p>* w sposób obrazowy pokazuje siłę uczucia między młodymi kochankami.</p> <p>*pełni funkcję hiperbolizującą miłość.</p>	<p>Prawdziwa miłość jest uczuciem bezgranicznym, ponadczasowym, nieskończonym.</p>
<p>„Romeo! Czemuż ty jesteś Romeo!” lub „Przysiąż wiernym być mojej miłości,</p>	<p>apostrofa</p> <p>* występuje w charakterze wypowiedzianej przez Julię autorefleksji.</p>	<p>Miłość jest stanem emocjonalnym nieplanowanym, nieprzewidywalnym, irracjonalnym (serce</p>

Cytat	Środek poetycki i jego funkcja	Cecha miłości szekspirowskiej
A ja przestanę być z krwi Kapuletów”.	* jest bezpośrednim zwrotem do Romea, chociaż Julia nie jest świadoma jego obecności.	nakazuje kochać wroga (wbrew rozsądkowi). Miłość bywa ślepa i często prowadzi zakochanego do wewnętrznych rozterek (człowiek nie jest w stanie przewidzieć, w kim ulokuje swoje uczucia).
„ Weź mię, ach! całą! ”	wykrzyknienie * podkreśla emocjonalność wypowiedzi Julii. *pełni funkcję impresywną.	Miłość wiąże się ze świadomą i dobrowolną rezygnacją z siebie. Miłość to całkowite oddanie się osobie kochanej (ofiarowanie siebie).
„ <i>Wnijdź, cudne słońce, zglądź zazdrosną lunę, Która aż zbladła z gniewu, że ty jesteś Od niej piękniejsza”.</i>	epitety *informują o wyjątkowej urodzie Julii. *wyrażają zachwyt Romea ukochaną.	Miłość sprawia, że widzimy ukochaną osobę w pozytywnym świetle. Zaślepiiony miłością człowiek idealizuje podmiot swoich uczuć.
„ <i>Na skrzydłach miłości mur ten przesadziłem, Bo miłość nie zna żadnych tam i granic</i> ”.	przenośnia *wyraża deklarację Romea, że jest w stanie pokonać wszelkie życiowe	Bezgraniczna miłość motywuje zakochanych do ogromnych poświęceń/ wyrzeczeń.

Cytat	Środek poetycki i jego funkcja	Cecha miłości szekspirowskiej
	przeszkody, by obdarzyć Julię miłością. *podkreśla bezgraniczną miłość. *jest to wypowiedź o funkcji informatywnej.	

Propozycja zadania dla uczniów na poziomie rozszerzonym z języka polskiego

Zapoznaj się z wypowiedzią językoznawcy na temat sposobów wyrażania uczuć.

Przeczytaj [artykuł E. Laskowskiej](#) pt. *Uczucia w języku* [dostęp 28.01.2022].

Następnie wskaż, które ze wspomnianych sposobów wyrażania emocji zastosował Szekspir w wyżej cytowanej scenie. Podaj co najmniej trzy przykłady.

Propozycja odpowiedzi:

a) Szekspir nazywa czynności i procesy, aby zobrazować moc uczucia:

„Na skrzydłach miłości mur ten przesadziłem,

Bo miłość nie zna żadnych tam i granic”.

„Przysiąż wiernym być mojej miłości

A ja przestanę być z krwi Kapuletów”.

b) Wartościujące nazwy cech oddają emocjonalność bohaterów i zażyłe relacje między nimi:

„Najmilszy, pomnij być stałym!”

„(...) uroczy aniele”.

c) Emotywna funkcja leksemów:

„Weź mię, ach! Całą!”

Aktywność 5

Ćwiczenie dla uczniów w ramach umiejętności koniecznych.

Uczniowie na podstawie wywiadu z prof. Bralczykiem potrafią powiedzieć, na czym polega funkcja ekspresywna wypowiedzi.

Czas trwania: 15 minut

Uczniowie zapoznają się z wypowiedzią prof. Bralczyka dla Polskiego Radia na temat mowy uczuć (wywiad dostępny jest w wersji: pisanej lub mówionej).

Zadanie do wykonania dla uczniów:

Zapoznaj się z wypowiedzią językoznawcy na temat sposobów wyrażania uczuć (jako wyznaczników funkcji ekspresywnej). [Wywiad z prof. Bralczykiem](#).

[dostęp: 28.01.2022]

Aktywność 6

Ćwiczenie dla uczniów w ramach umiejętności dopełniających.

Przedstawienie motywu miłości w innych tekstach kultury.

Czas trwania: 5minut

Nauczyciel pokazuje uczniom plakaty, aby uświadomić, że motyw ponadczasowej miłości Romea i Julii jest podstawowym tematem różnych kierunków w sztuce (np. grafika, malarstwo, plakat). Można wykorzystać zaproponowane przykłady plakatów lub kreator plakatów *Canva* (Karta pracy załącznik nr 5). Praca w grupach.

Zadanie do wykonania dla uczniów:

Wyobraź sobie, że jesteś artystą. Zaprojektuj plakat do spektaklu *Romeo i Julia*, uwzględniając motyw miłości i wiedzę dotyczącą sztuki Szekspira. W tym celu wykorzystaj kreator plakatów [Canva](#) [dostęp: 28.01.2022] lub [Storyboardthat](#) [dostęp: 29.01.2022].

W razie braku czasu ćwiczenie to można zadać jako zadanie domowe

ZADANIE DOMOWE

1. W oparciu o przeczytaną scenę balkonową, napisz dialog Romea i Julii osadzony we współczesnych realiach. Użyj nowoczesnego języka lub slangu środowiskowego. (Czas realizacji 15 minut).

PODPOWIEDŹ

Jeżeli nie pamiętasz, w jaki sposób poprawnie zapisać konwersację przeczytaj [wskazówki](#). [dostęp: 28.01.2022]

Inspirująca piosenka: [Świetlista Noc](#) (z musicalu *Romeo i Julia*): [dostęp: 28.01.2022]

1. Napisz newsa w języku angielskim na temat balu u Kapuletów, wykorzystując możliwości techniczne strony: <https://www.classtools.net/breakingnews/> [dostęp: 28.01.2022].
2. Dlaczego współcześni twórcy nawiązują do tragedii Romea i Julii? Przedstaw swoją tezę, argumenty i wniosek.

ZADANIE NA PODSUMOWANIE LEKCJI

ZADANIA DOMOWE DLA CHĘTNYCH

1. Zaprojektuj komiks przedstawiający Twoją adaptację sceny balkonowej przy użyciu dowolnego narzędzia on-line np. https://www.canva.com/pl_pl/tworzyc/komiksy/ [dostęp: 28.01.2022]
2. Przeczytaj felieton Tadeusza Nyczka zatytułowany [Romeo](#) [dostęp: 28.01.2022]

Mówi się, że prawdziwa miłość nie zna wieku. Czy Twoim zdaniem bohater tekstu miał rację? Słusznie ogarnęły go wątpliwości, dotyczące kreacji postaci dojrzałego Romea? Swoją wypowiedź uzasadnij.

BIBLIOGRAFIA

Literatura przedmiotu

- 1) Chapman Gary, *Pięć języków miłości*, Kraków 2018.
- 2) Chapman Gary, *Przewodnik po relacjach rodzinnych*, Warszawa 2016.
- 3) Gajda Barbara, *Najstynniejsza miłość świata – Romeo i Julia*, *Język Polski w Gimnazjum* 2002/2003, nr 1, s. 4–5.
- 4) Głowiński Michał, Kostkiewiczowa Teresa, Okopień-Sławińska Aleksandra, Sławiński Janusz, *Słownik terminów literackich*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1976.
- 5) Grzybowski Jerzy, *Nie czekać na kryzys*, [w:] J. Augustyn (red.), *Sztuka relacji międzyludzkich*, Kraków 2014, s. 339-343.
- 6) Komorowski Jarosław, *„Romeo i Julia” Williama Shakespeare’a*, Warszawa 1990.
- 7) Laskowski Jerzy, *Małżeństwo a osobowość*, [w:] J. Augustyn (red.), *Sztuka relacji międzyludzkich*, Kraków 2014, s. 345-353.
- 8) McKay Matthew, Davis Martha, Fanning Patrick, *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, Sopot 2013.
- 9) Polańczyk Danuta, *„Romeo i Julia” Williama Szekspira*, Lublin 1999.
- 10) Ratajczak Grażyna, *Kochając kogoś, rezygnujemy... William Szekspir „Romeo i Julia”*, *Język Polski w Gimnazjum* 2002/2003, nr 2, s. 61–62.
- 11) Shakespeare William, *Romeo i Julia*, tłum. Józef Paszkowski, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1975.
<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/romeo-i-julia.html>, [dostęp: 28.01.2022]
- 12) Shakespeare William, *Romeo i Julia*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2006.
- 13) Wojciszke Bogdan, *Psychologia miłości*, Gdańsk 2018, s. 267-275.

Strony internetowe

- 1) Fragmenty filmu [Fireproof](#) (2008), [dostęp: 28.01.2022]
- 2) Kyzioł Aneta, *Co wiemy o Szekspirze.*, „Polityka” 2016, nr 12, s. 90,
<https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/1654096,1,co-wiemy-o-szekspirze.read>, [dostęp: 02.01.2022]
- 3) Laskowska Elżbieta, *Uczucia w języku* [w:] *Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica* 2004, nr 2, s. 213-221;
- 4) [Uczucia w języku](#), [dostęp: 02.01.2022]
- 5) [Zapiski polonistki](#), [dostęp: 02.01.2022]
- 6) [Najlepszych Ciekawostek o Williamie Szekspirze](#) [dostęp: 02.01.2022]

Załącznik nr 1

Prezentacja „Języki miłości” – deskrypcja

Slajd 1 – slajd tytułowy: „Języki miłości”

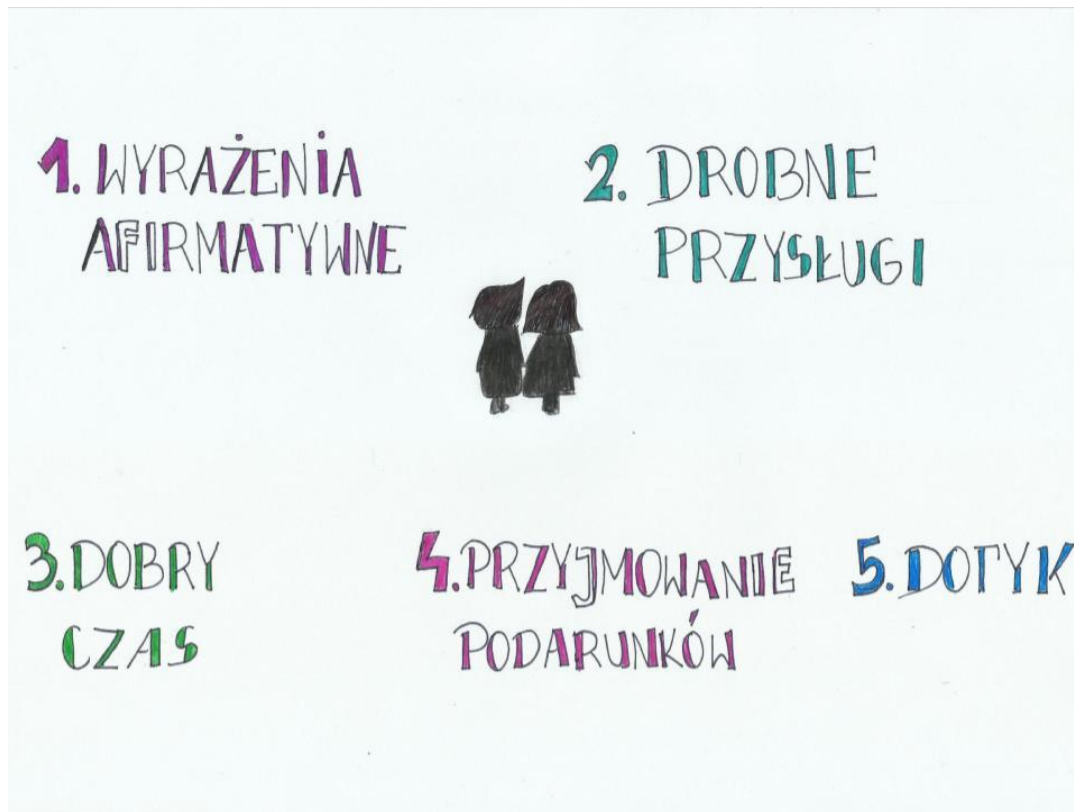
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 2

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 3

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 4

Źródło: kadr filmu *Fireproof* (2008), <https://www.cda.pl/video/102016993> [dostęp: 28.01.2022]

Slajd 5 Wyrażenia afirmatywne

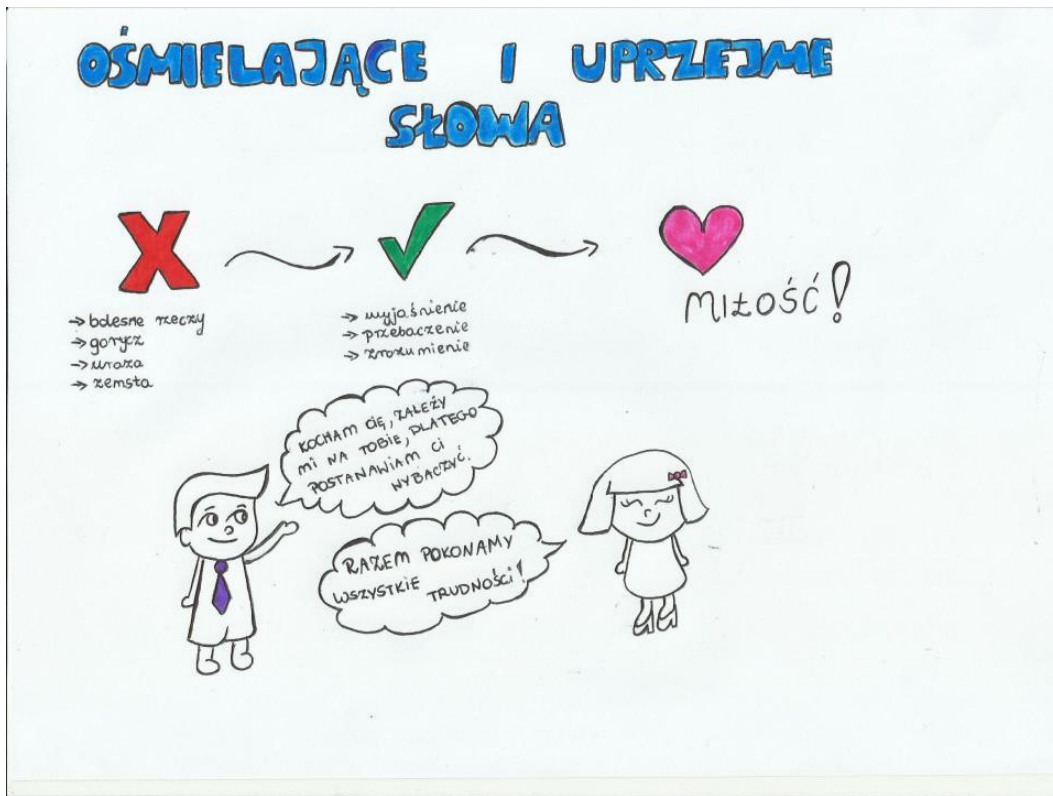
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 6

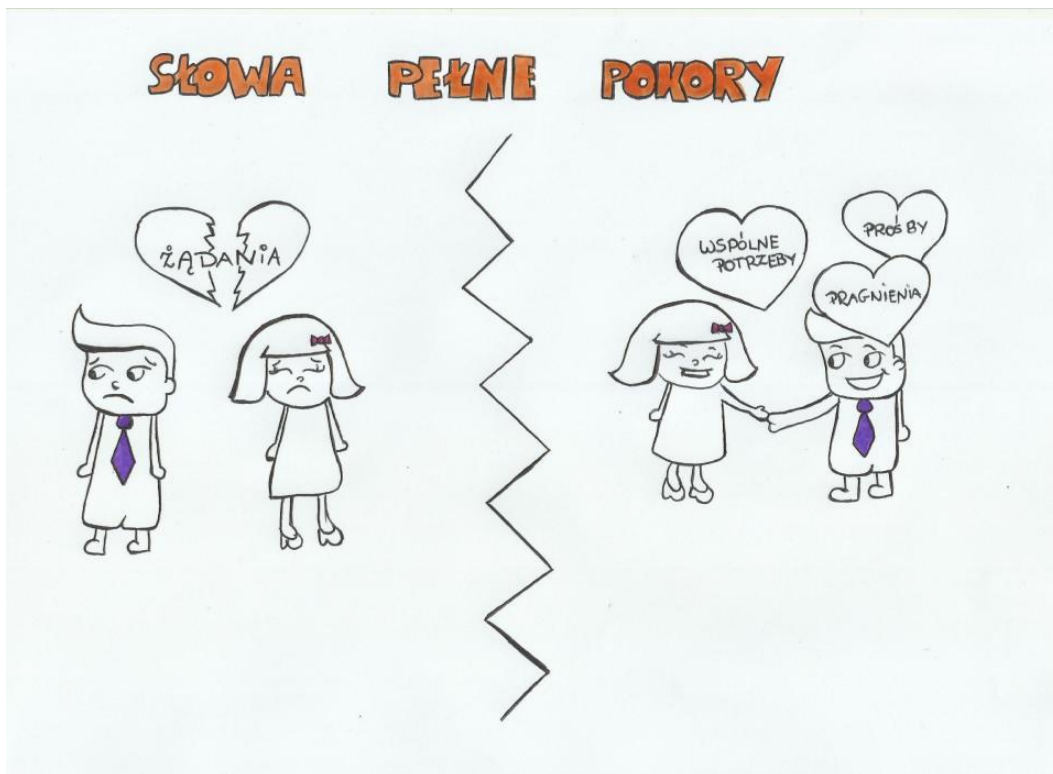
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 7

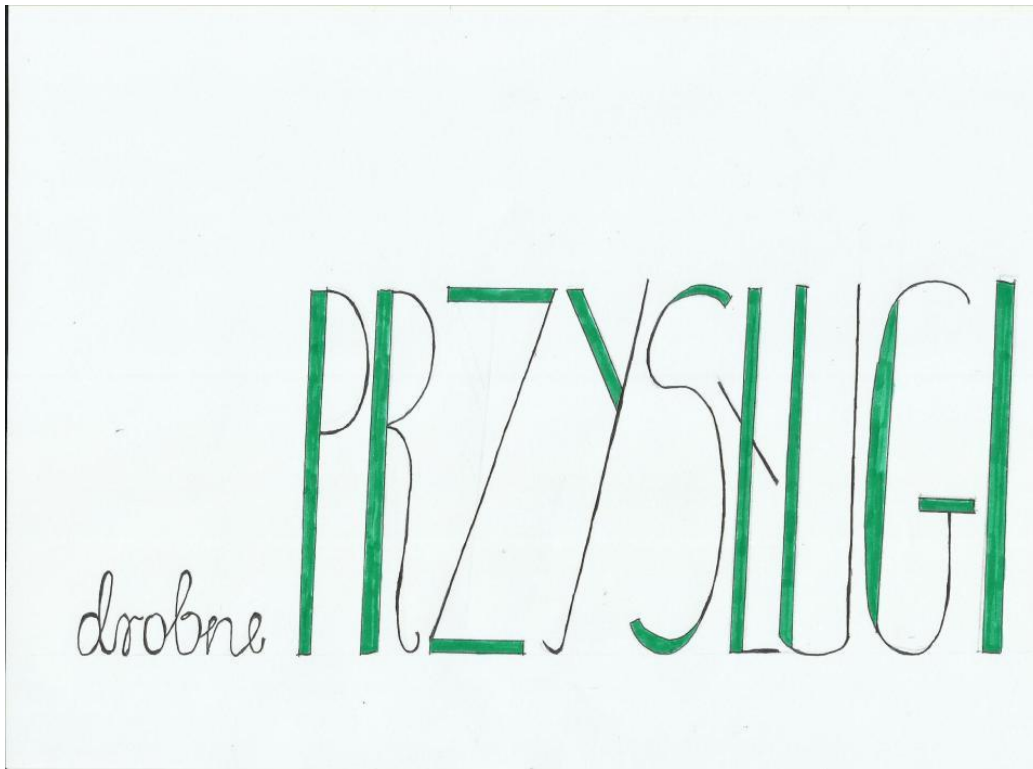
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 8

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 9

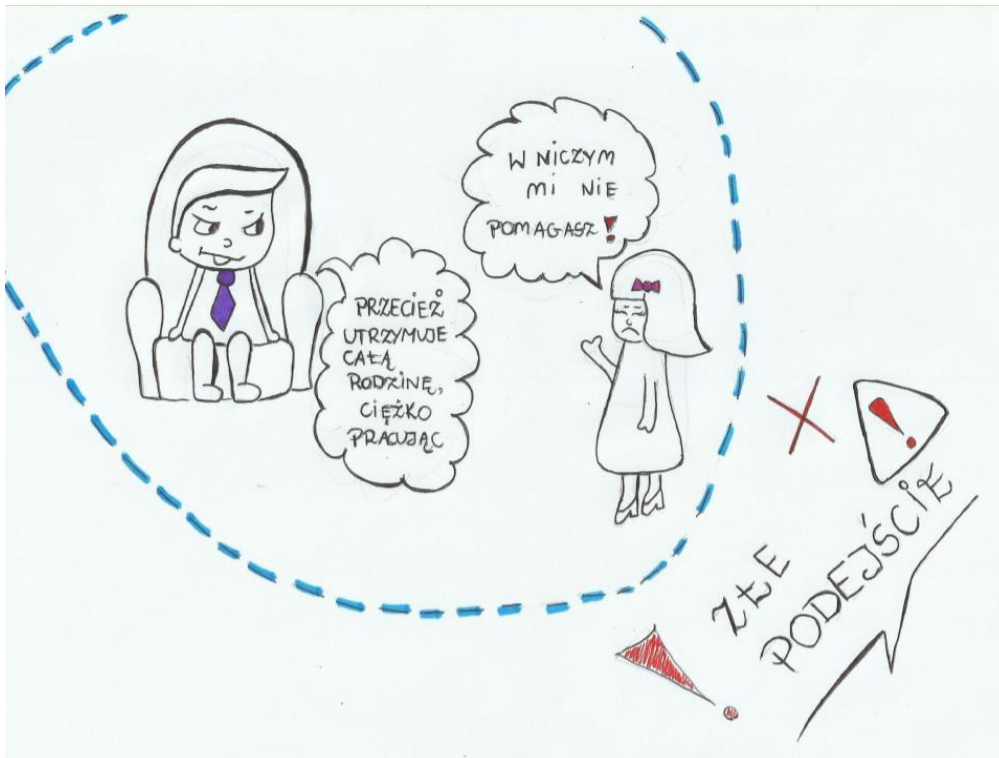
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 10

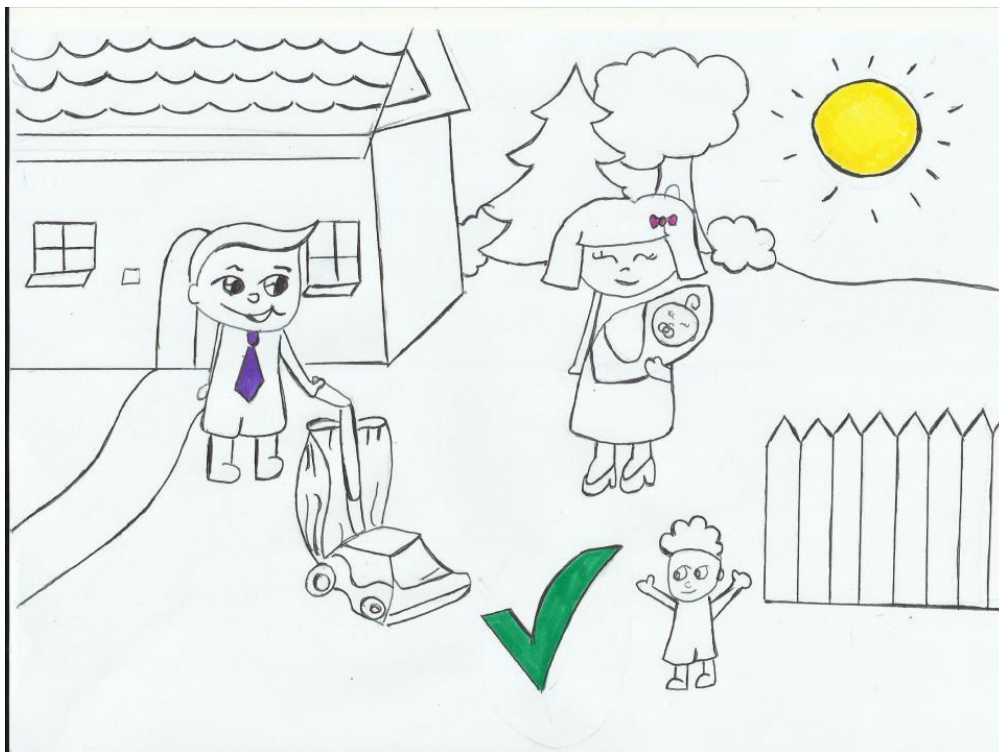
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 11

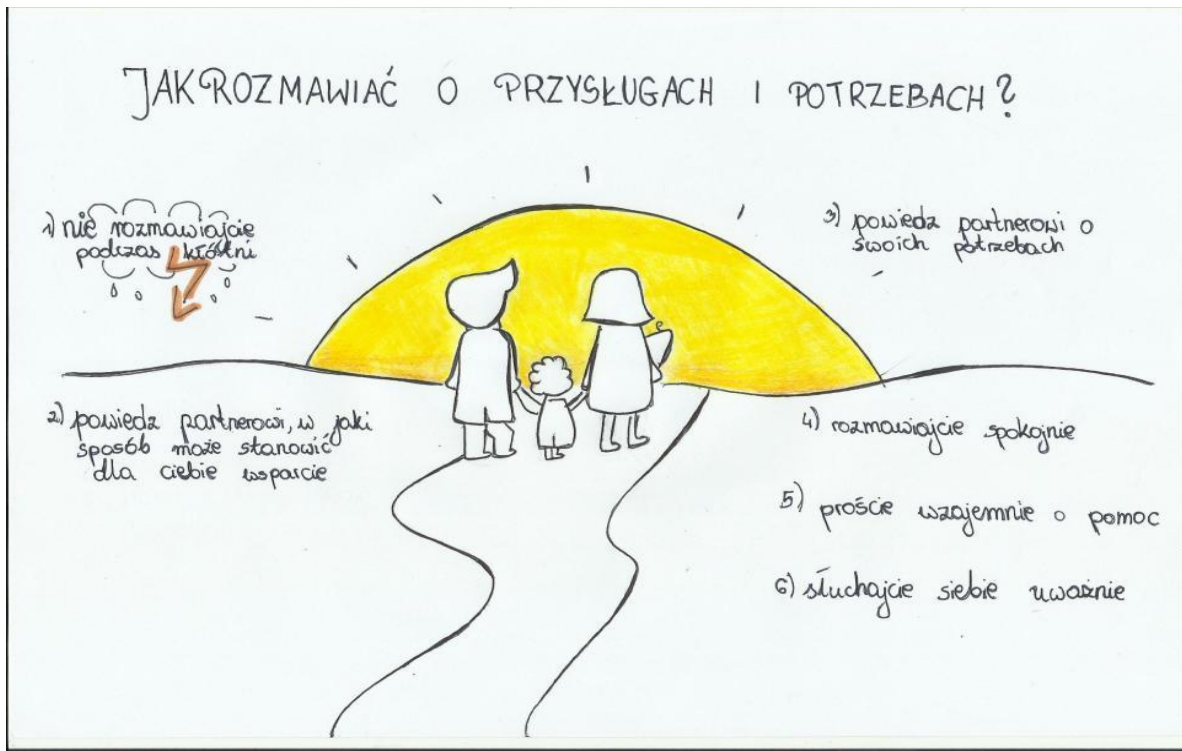
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 12

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 13

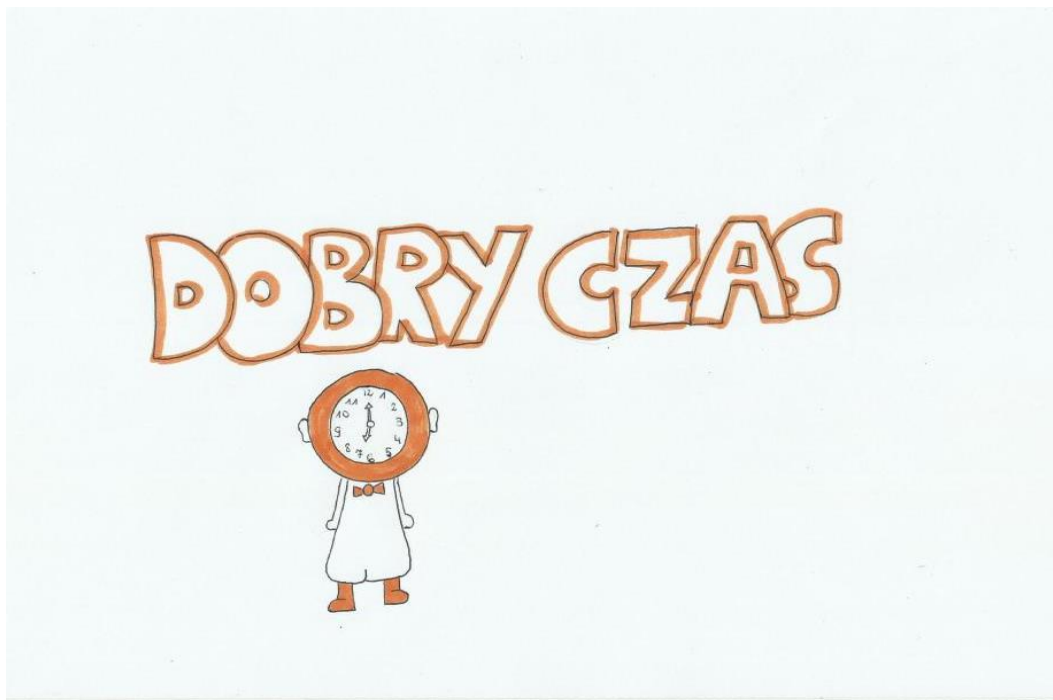
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 14

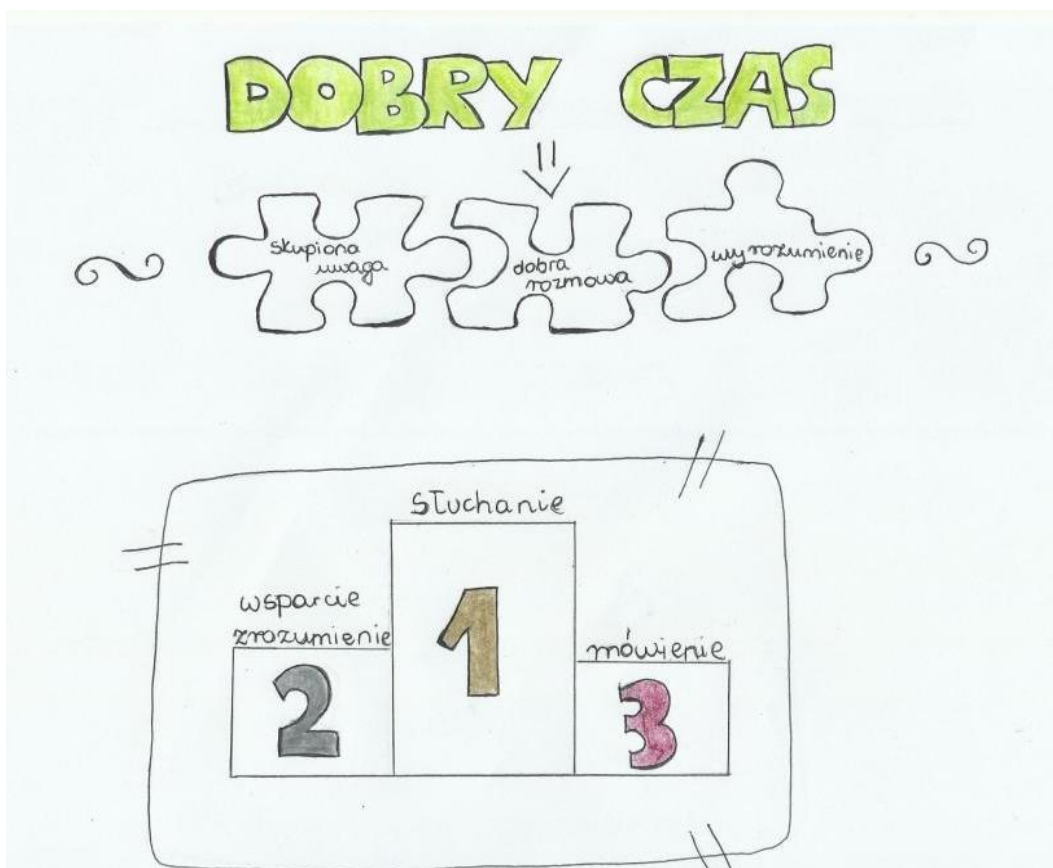
Źródło: kadr filmu *Fireproof* (2008), <https://www.cda.pl/video/102016993> [dostęp: 28.01.2022]

Slajd 15

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 16

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 17

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 18

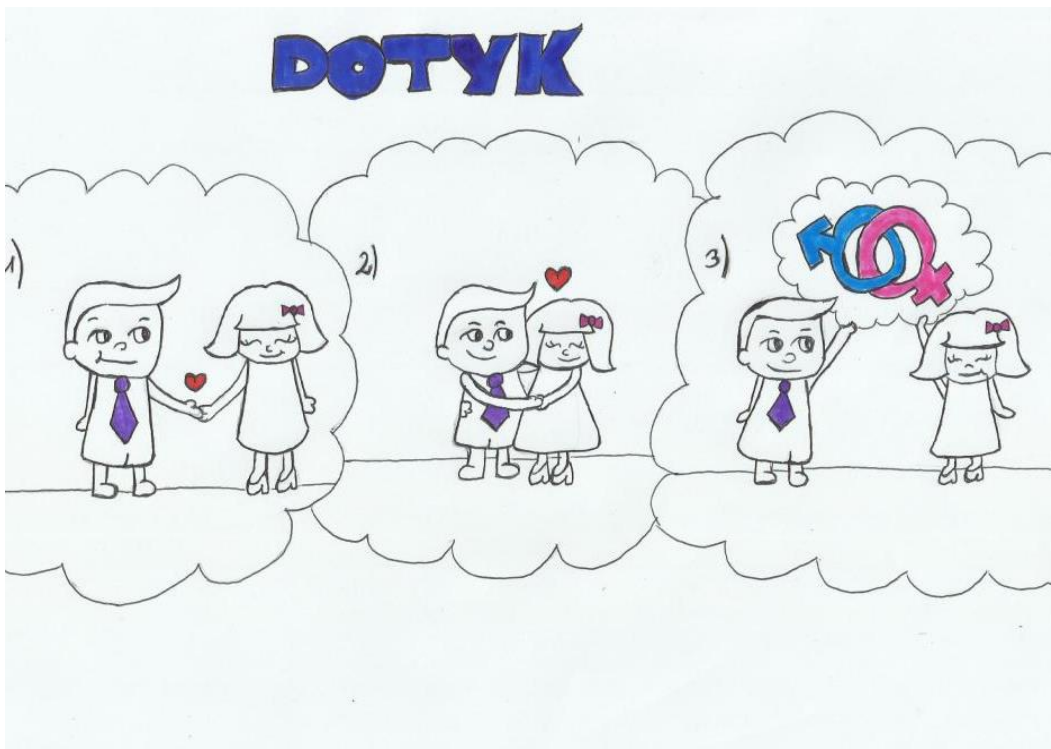
Źródło: Opracowanie własne

Slajd 19

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 20

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 21

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 22

Źródło: Opracowanie własne

Slajd 23

Źródło: Opracowanie własne

Bibliografia, która została wykorzystana do utworzenia prezentacji:

Chapman G., *Pięć języków miłości*, Kraków 2018.

Chapman G., *Przewodnik po relacjach rodzinnych*, Warszawa 2016.

Grzybowski J., *Nie czekać na kryzys*, [w:] J. Augustyn (red.), *Sztuka relacji międzyludzkich*, Kraków 2014, s. 339-343.

Laskowski J., *Małżeństwo a osobowość*, [w:] J. Augustyn (red.), *Sztuka relacji międzyludzkich*, Kraków 2014, s. 345-353.

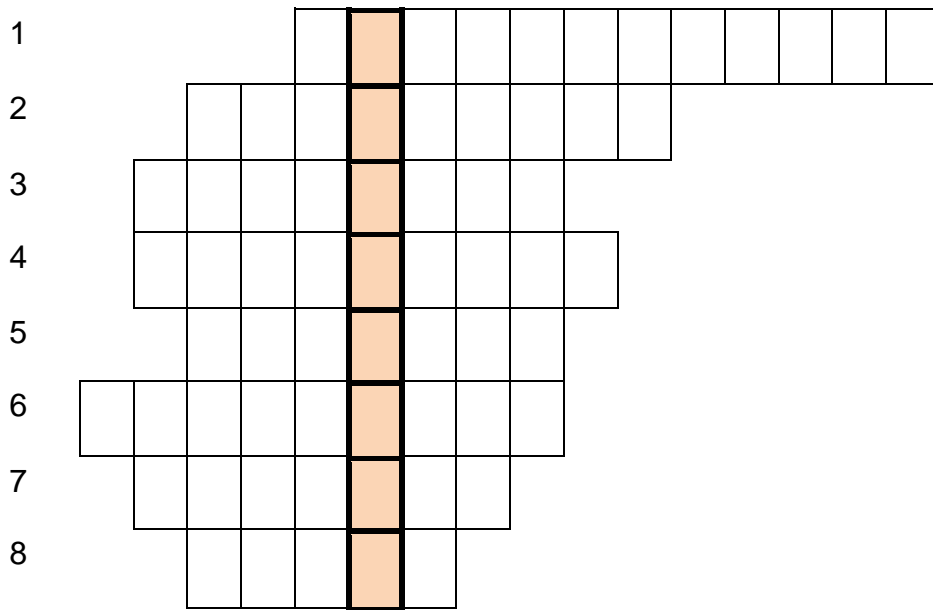
McKay M., Davis M., Fanning P., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, Sopot 2013.

Wojciszke B., *Psychologia miłości*, Gdańsk 2018, s. 267-275.

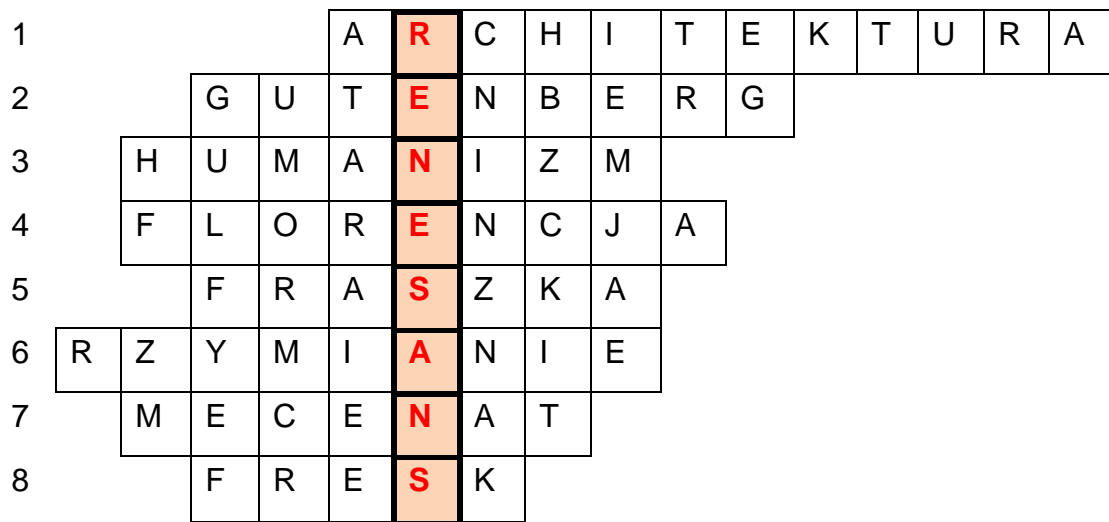
W prezentacji wykorzystano fragmenty filmu *Fireproof* (2008), dostępnego online: <https://www.cda.pl/video/102016993> [dostęp: 28.01.2022].

Sketchnotki: Oliwia Matłęga i Magdalena Mularz

Załącznik nr 2 i 3

Propozycja poprawnego rozwiązania.

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik nr 4

Historia teatru od antyku do czasów teatru elżbietańskiego

Dionizje

Źródło: [taśma czasu](#) [dostęp: 28.01.2022]

Teatr grecki

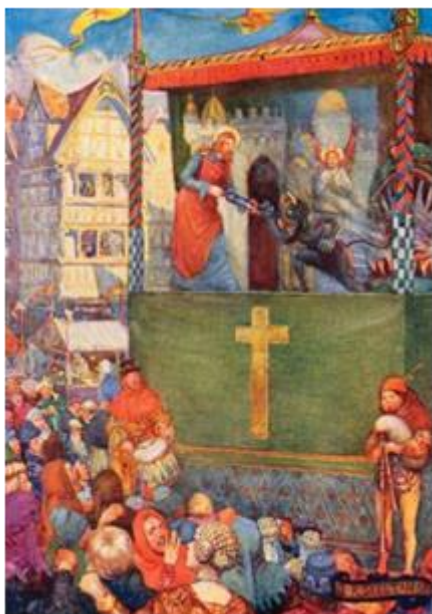
Źródło: [taśma czasu](#) [dostęp: 28.01.2022]

Teatr rzymski

Źródło: [taśma czasu](#) [dostęp: 28.01.2022]

Teatr średniowieczny

Źródło: [taśma czasu](#) [dostęp: 28.01.2022]

Teatr elżbietański

William Szekspir

Źródło: [taśma czasu](#) [dostęp: 28.01.2022]

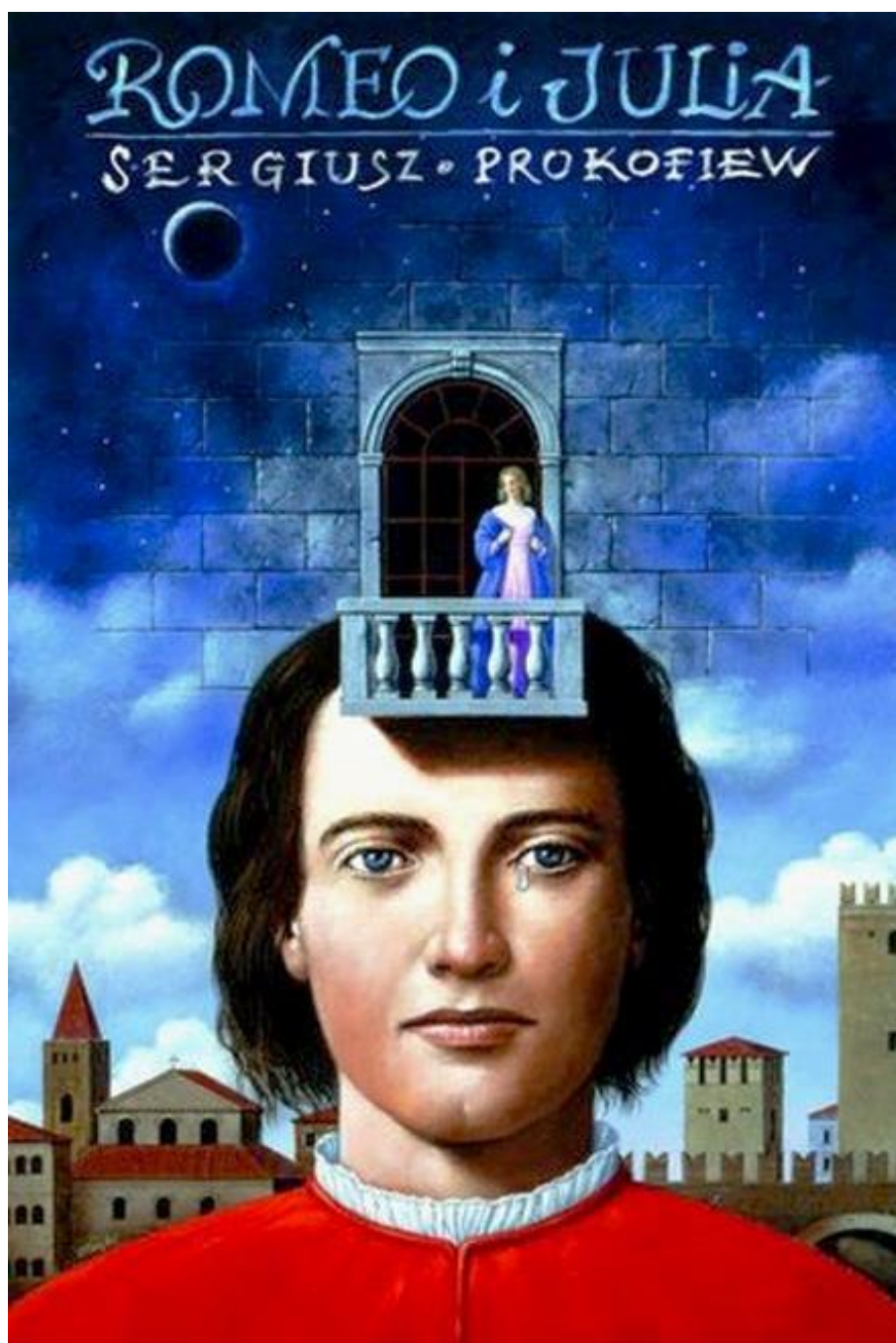
Elementami prezentacji będą krótkie parominutowe filmy przedstawiające teatr elżbietański, film w języku oryginalnym, przedstawiający scenę balkonową Romea i Julii. Do wykorzystania na zajęciach z historii, języka polskiego, języka angielskiego.

[teatr elżbietański](#) [dostęp: 28.01.2022]

[scena balkonowa](#) [dostęp: 28.01.2022]

[teledysk](#) [dostęp 28.01.2022]

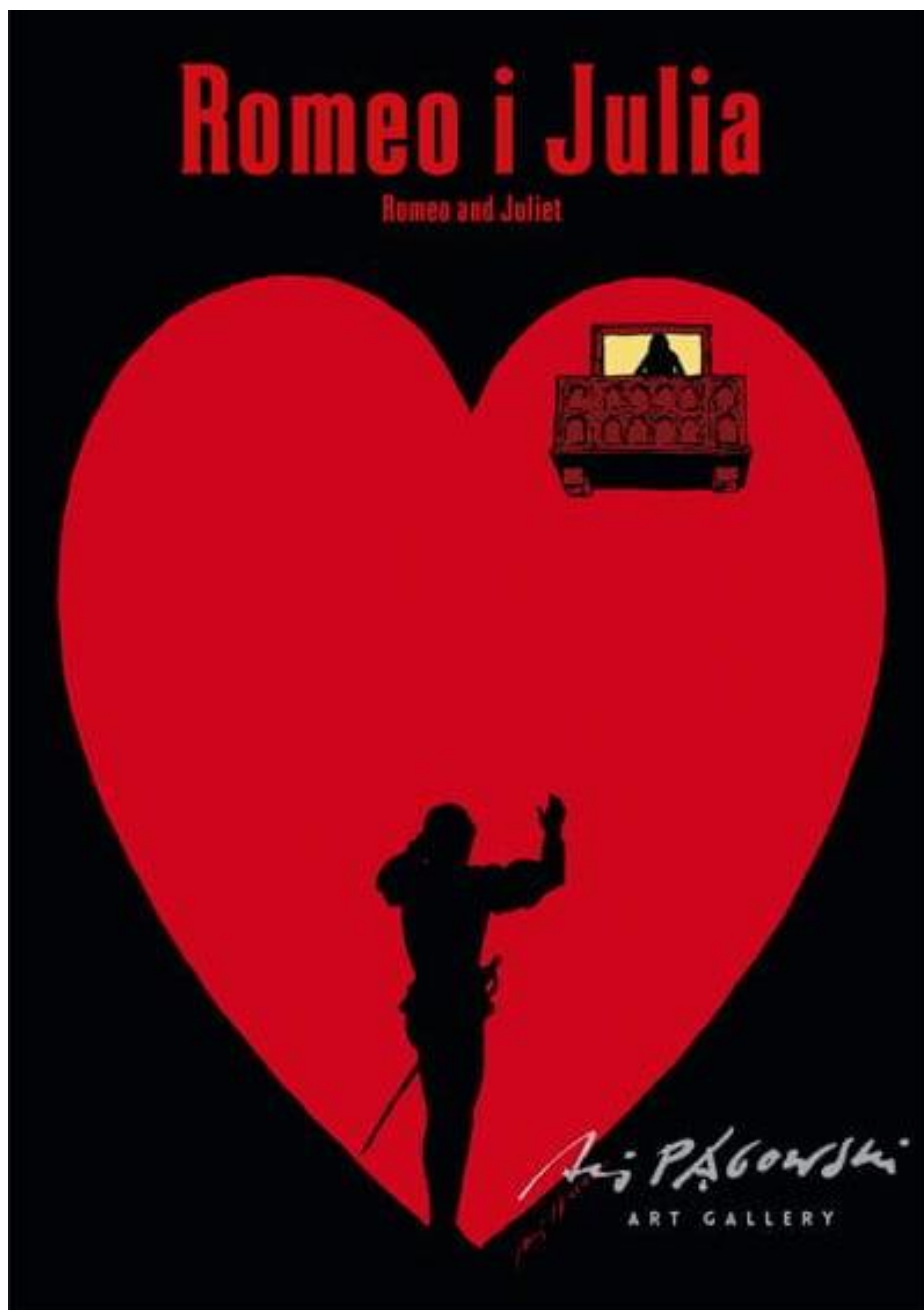
Załącznik nr 5

Plakat do baletu Siergieja Prokofiewa według dramatu Wiliama Szekspira *Romeo i Julia*

Autor plakatu: Rafał Olbiński

Źródło: https://www.poster.pl/poster/olbinski_rafal_romeo_julia/pl, [dostęp: 28.01.2022]

Plakat z roku 2017 – William Shakespeare *Romeo i Julia*

Autor plakatu: Andrzej Pągowski

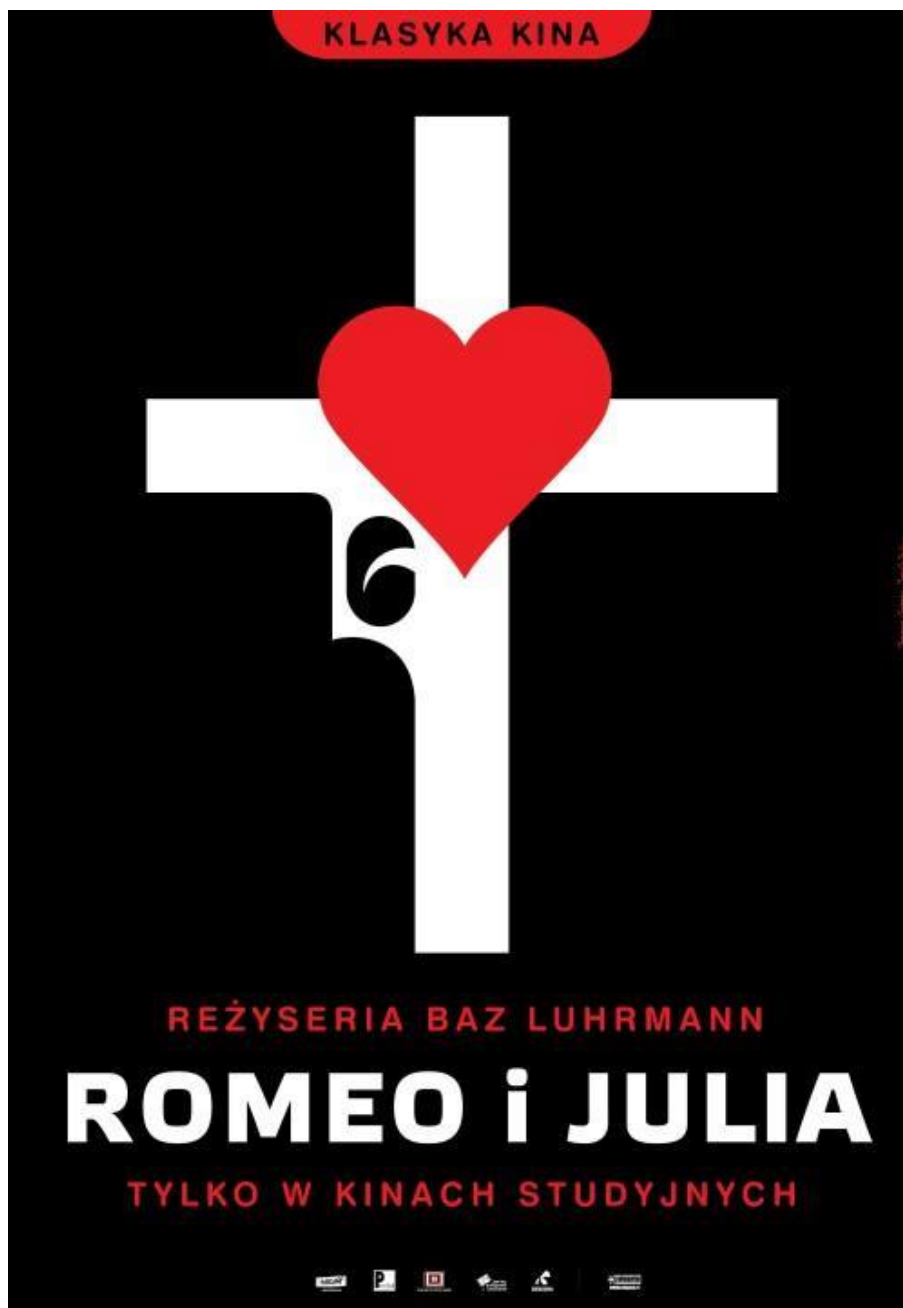
Źródło: <https://pagowski.pl/pl/p/ROMEO-I-JULIA/221>, [dostęp: 28.01.2022]

Plakat do przedstawienia plenerowego *Romeo i Julia* z 1985 roku.

Autor plakatu: Andrzej Pągowski

Źródło: <https://plakatpolski.pl/romeo-i-julia-andrzej-pagowski>, [dostęp: 28.01.2022]

Plakat do filmu *Romeo i Julia* z 1996 roku, reż. Baz Luhrmann

Autorzy plakatu:

Joanna Górską i Jerzy Skakun

Źródło: <https://www.filmweb.pl/film/Romeo+i+Julia-1996-550>, [dostęp: 28.01.2022]

Autorzy: Karolina Koziół, Krzysztof Dusik, Kinga Kulig, Małgorzata Wrześniowska, Magdalena Fatek, Joanna Kantor-Malik, Agnieszka Katarzyńska, Anna Morawska, Katarzyna Gadowska, Magdalena Surowiec-Banek, Kacper Bieroński Joanna Kozłowska